

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

വിഷയസൂചി

1	പ്രഥമോദ്യായഃ	2
2	ദ്വിതീയോദ്യായഃ	11
3	തൃതീയോദ്യായഃ	20
4	ചതുർഥോദ്യായഃ	29
5	പഞ്ചമോദ്യായഃ	38
6	ഷഷ്ഠോദ്യായഃ	48

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം
॥ പ്രഥമോദ്യായഃ ॥

സച്ചിദാനന്ദരൂപായ വിശ്വോത്പത്താദിഹേതവേ |
താപത്രയവിനാശായ ശ്രീകൃഷ്ണായ വയം നമഃ || 1.1 ||

യം പ്രവ്രജന്തമനുപേതമപേതകൃത്യം
ദ്വൈപായനോ വിരഹകാതര ആജുഹാവ |
പുത്രേതി തൻമയതയാ തരവോദ്ദിനേദുഃ
തം സർവഭൂതഹൃദയം മുനിമാനതോന്മി || 1.2 ||

നൈമിഷേ സൂതമാസിനമദിവാദ്യ മഹാമതിം |
കഥാമൃതരസാസ്വാദകുശലഃ ശൗനകോബ്രവീത് || 1.3 ||

ശൗനക ഉവാച
അജ്ഞാനധ്യാന്തവിദ്യംസകോടിസൂർയസമപ്രഭ |
സൂതാഖ്യാഹി കഥാസാരം മമ കർണരസായനം || 1.4 ||

ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാപ്ലോ വിവേകോ വർധതേ മഹാൻ |
മായാമോഹനിരാസശ്ച വൈഷ്ണവൈഃ ക്രിയതേ കഥം || 1.5 ||

ഇഹ ഘോരേ കലൗ പ്രായോ ജീവശ്ചാസൂരതാം ഗതഃ |
ക്ലേശക്രാന്തസ്യ തസ്യൈവ ശോധനേ കിം പരായണം || 1.6 ||

ശ്രേയസാം യദ്ഭവേച്ഛ്രേയഃ പാവനാനാം ച പാവനം |
കൃഷ്ണപ്രാപ്തികരം ശശ്വത്സായനം തദ്വദായുനാ || 1.7 ||

ചിന്താമണിർലോകസുഖം സുരഭ്രുഃ സ്വർഗസമ്പദം |
പ്രയച്ഛതി ഗുരുഃ പ്രീതോ വൈകുണ്ഠം യോഗിദുർലഭം || 1.8 ||

സുത ഉവാച
പ്രീതിഃ ശൗനക ചിന്തേ തേ ഹൃതോ വച്ഛി വിചാർയ ച |
സർവസിദ്ധാന്തനിഷ്ഠനം സംസാരഭയനാശനം || 1.9 ||

ഭക്ത്യോഽലവർധനം യച്ച കൃഷ്ണസന്തോഷഹേതുകം |
തദഹം ത്യേഭിധാസ്യാമി സാവധാനതയാ ശൃണു || 1.10 ||

കാലവ്യാലമുഖഗ്രാസത്രാസനിർണാശഹേതവേ |
ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ശാസ്ത്രം കലൗ കീരേണ ഭാഷിതം || 1.11 ||

ഏതസ്മാദപരം കിഞ്ചിൻമനഃശുദ്ധ്യേ ന വിദ്യതേ |
ജൻമാന്തരേ ഭവേത്പുണ്യം തദാ ഭാഗവതം ലഭേത് || 1.12 ||

പരീക്ഷിതേ കഥാം വക്തും സഭായാം സംസ്ഥിതേ ശുകേ |
സുധാകുന്ദം ഗൃഹീത്യൈവ ദേവാസ്ത്ര സമാഗമൻ || 1.13 ||

ശുകം നത്യാവദൻ സർവേ സ്വകാർയകുശലാഃ സുരാഃ |
കഥാസുധാം പ്രയച്ഛസ്യ ഗൃഹീത്യൈവ സുധാമിമാം || 1.14 ||

ഏവം വിനിമയേ ജാതേ സുധാ രാജ്ഞാ പ്രപീയതാം |
പ്രപാസ്യാമോ വയം സർവേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതാമൃതം || 1.15 ||

ക്വ സുധാ ക്വ കഥാ ലോകേ ക്വ കാചഃ ക്വ മണിർമഹാൻ |
ബ്രഹ്മരാതോ വിചാർയൈവം തദാ ദേവാഞ്ജഹാസ ഹ || 1.16 ||

അഭക്താംസ്താംശ്ച വിജ്ഞായ ന ദദൗ സ കഥാമൃതം |
ശ്രീമദ്ഭാഗവതീ വാർതാ സുരാണാമപി ദുർലഭാ || 1.17 ||

രാജ്ഞാ മോക്ഷം തഥാ വീക്ഷ്യ പുരാ ധാതാപി വിസ്മിതഃ |
സത്യലോകേ തുലാം ബദ്ധ്യാതോലയത്സാധനാൻയജഃ || 1.18 ||

ലഘുൻയൻയാനി ജാതാനി ഗൗരവേണ ഇദം മഹത് |
തദാ ഋഷിഗണാഃ സർവേ വിസ്മയം പരമം യയുഃ || 1.19 ||

മേനീരേ ഭഗവദ്രൂപം ശാസ്ത്രം ഭാഗവതം കലൗ |
പഠനാച്ഛ്യാവണാത്സദ്യോ വൈകുംഠഫലദായകം || 1.20 ||

സപ്താഹേന ശ്രൂതം ചൈതത്സർവഥാ മുക്തിദായകം |
സനകാദ്യൈഃ പുരാ പ്രോക്തം നാരദായ ദയാപരൈഃ || 1.21 ||

യദ്യപി ബ്രഹ്മസംബന്ധാച്ഛ്യാതമേതത്സുരർഷിണാ |
സപ്താഹശ്രവണവിധിഃ കുമ്മാരൈസ്സസ്യ ഭാഷിതഃ || 1.22 ||

ശൗനക ഉവാച
ലോകവിഗ്രഹമുക്തസ്യ നാരദസ്യാസ്ഥിരസ്യ ച |
വിധിശ്രവേ കുതഃ പ്രീതിഃ സംയോഗഃ കുത്ര തൈഃ സഹ || 1.23 ||

സുത ഉവാച
അത്ര തേ കീർതയിഷ്യാമി ഭക്തിയുക്തം കഥാനകം |
ശുകേന മമ യത്പ്രോക്തം രഹഃ ശിഷ്യം വിചാർയ ച || 1.24 ||

ഏകദാ ഹി വിശാലായാം ചത്വാര ഋഷയോദ്ദിലാഃ |
സത്സംഗാർഥം സമയാതാ ദദ്യുശുസ്തുത്ര നാരദം || 1.25 ||

കുമാരാ ഉഘുഃ
കഥം ബ്രഹ്മന്ദീനമുഖഃ കുതശ്ചിന്താതുരോ ഭവാൻ |
ത്വരിതം ഗമ്യതേ കൃത്ര കുതശ്ചാഗമനം തവ || 1.26 ||

ഇദാനീം ശൂന്യചിത്തോന്വി ഗതവിത്തോ യഥാ ജനഃ |
തവേദം മുക്തസംഗസ്യ നോചിതം വദ കാരണം || 1.27 ||

നാരദ ഉവാച
അഹം തു പൃഥ്വിവീം യാതോ ഇതോത്യാ സർവോത്തമാമിതി |
പുഷ്കരം ച പ്രയാഗം ച കാശീം ഗോദാവരീം തഥാ || 1.28 ||

ഹരിക്ഷേത്രം കുരുക്ഷേത്രം ശ്രീരംഗം സേതുബന്ധനം |
ഏവമാദിഷു തീർഥേഷു ഭ്രമമാണ ഇതസ്തതഃ || 1.29 ||

നാപശ്യം കൃത്രചിച്ഛർമ മനഃസന്തോഷകാരകം |
കലിനാധർമമിത്രേണ ധരേയം ബാധിതായുനാ || 1.30 ||

സത്യം നാസ്തി തപഃ ശൗചം ദയാ ദാനം ന വിദ്യതേ |
ഉദരംഭരിണോ ജീവാ വരാകാഃ കൂടഭാഷിണഃ || 1.31 ||

മന്ദാഃ സുമന്ദതയോ മന്ദഭാഗ്യാ ഹ്യുപഭൂതാഃ |
പാവണ്യനിരതാഃ സന്തോ വിരക്താഃ സപരിഗ്രഹാഃ || 1.32 ||

തരുണീപ്രഭൂതാ ഗേഹേ ശ്യാലകോ ബുദ്ധിദായകഃ |
കന്യാവിക്രയിണോ ലോഭാദുന്വതീനാം ച കൽകനം || 1.33 ||

ആശ്രമാ യവനൈ രുദ്ധാസ്തീർമാനി സരിതസ്തഥാ |
ദേവതായതനാൻയത്ര ദുഷ്ടൈർനഷ്ടാനി ഭൂരിശഃ || 1.34 ||

ന യോഗീ നൈവ സിദ്ധോ വാ ന ഇതാനീ സത്ക്രിയോ നരഃ |
കലിദാവാനലേനാദ്യ സാധനം ഭസ്മതാം ഗതം || 1.35 ||

അട്ടശൂലാ ജനപദാഃ ശിവശൂലാ ദ്വിജാതയഃ |
കാമിൻയഃ കേശശൂലിൻയഃ സംഭവന്തി കലാവിഹ || 1.36 ||

ഏവം പശ്യൻ കലേർദോഷാൻ പര്യടന്നവനീമഹം |
യാമുനം തടമാപന്നോ യത്ര ലീലാ ഹരേരഭൂത് || 1.37 ||

തത്രാശ്ചര്യം മയാ ദൃഷ്ടം ശ്രൂയതാം തൻമുനീശ്വരാഃ |
ഏകാ തു തരുണീ തത്ര നിഷണ്ണാ വിന്നമാനസാ || 1.38 ||

വ്യഭാൗ ദ്വൗ പതിതൗ പാർശ്വേ നിഃശ്വസന്താവചേതനൗ |
ശുശ്രൂഷന്തി പ്രബോധന്തി രുദതീ ച തയോഃ പുരഃ || 1.39 ||

ദശ ദിക്ഷു നിരീക്ഷന്തി രക്ഷിതാരം നിജം വപുഃ |
വീജ്യമാനാ ശതസ്ത്രീഭിർബോധ്യമാനാ മുഹൂർമുഹൂഃ || 1.40 ||

ദൃഷ്ട്വാ ദൂരാദ്ഗതഃ സോഹം കൗതുകേന തദന്തികം |
മാം ദൃഷ്ട്വാ ചോത്ഥിതാ ബാലാ വിഹ്വലാ ചാബ്രവീദ്യചഃ || 1.41 ||

ബാലോവാച
ഭോ ഭോഃ സായോ ക്ഷണം തിഷ്ട മച്ചിന്താമപി നാശയ |
ദർശനം തവ ലോകസ്യ സർവമാഘഹരം പരം || 1.42 ||

ബഹുധാ തവ വാക്യേന ദുഃഖശാന്തിർഭവിഷ്യതി |
യദാ ഭാഗ്യം ഭവേദ്ഭൂരി ഭവതോ ദർശനം തദാ || 1.43 ||

നാരദ ഉവാച
കാസി ത്വം കാവിമൗ ചേമാ നാർയഃ കാഃ പദ്മലോചനാഃ |
വദ ദേവി സവിസ്താരം സ്വസ്യ ദുഃഖസ്യ കാരണം || 1.44 ||

ബാലോവാച

അഹം ഭക്തിരിതി വ്യാതാ ഇമൗ മേ തനയൗ മതൗ |
ഇണാനവൈരാഗ്യനാമാനൗ കാലയോഗേന ജർജരൗ || 1.45 ||

ഗംഗാദ്യാഃ സരിതശ്ചൈമാ മത്സേവാർഥം സമാഗതാഃ |
തഥാപി ന ച മേ ശ്രേയഃ സേവിതായാഃ സുരൈരപി || 1.46 ||

ഇദാനീം ശൃണു മദ്വാർതാം സചിത്തസ്ത്വം തപോധന |
വാർതാ മേ വിതതാപ്യസ്തി താം ശ്രുത്വാ സുഖമാവഹ || 1.47 ||

ഉത്പന്നാ ഭ്രവിഭ്യേ സാഹം വൃദ്ധിം കർണാടകേ ഗതാ |
കൃചിത്കൃചിൻമഹാരാഷ്ട്രേ ഗുർജരേ ജീർണതാം ഗതാ || 1.48 ||

തത്ര ഘോരകലേർയോഗാത്പാവണ്യൈഃ ഖണ്ഡിതാംഗകാ |
ദുർബലാഹം ചിരം യാതാ പുത്രാദ്യാം സഹ മന്ദതാം || 1.49 ||

വൃന്ദാവനം പുനഃ പ്രാപ്യ നവീനേവ സുരൂപിണീ |
ജാതാഹം യുവതീ സമ്യക്പ്രേഷ്വരൂപാ തു സാന്വ്രതം || 1.50 ||

ഇമൗ തു ശയിതാവത്ര സുതൗ മേ ക്ലിശ്യതഃ ശ്രമാത് |
ഇദം സ്ഥാനം പരിത്യജ്യ വിദേശം ഗദ്യതേ മയാ || 1.51 ||

ജരന്ത്യം സമായാതൗ തേന ദുഃഖേന ദുഃഖിതാ |
സാഹം തു തരുണീ കസ്താത്സുതൗ വൃദ്ധാവിമൗ കുതഃ || 1.52 ||

ത്രയാണാം സഹചാരിത്യാദ്വൈപരീത്യം കുതഃ സ്ഥിതം |
ഘടതേ ജരഠാ മാതാ തരുണൗ തനയാവിതി || 1.53 ||

അതഃ ശോചാമി ചാന്മാനം വിസ്മയാവിഷ്ടമാനസാ |
വദ യോഗനിയേ ധീമൻ കാരണം ചാത്ര കിം ഭവേത് || 1.54 ||

നാരദ ഉവാച

ഇതാനേനാത്മനി പശ്യാമി സർവമേതത്തവാനഘേ |
ന വിഷാദസ്ത്വയാ കാർയോ ഹരിഃ ശം തേ കരിഷ്യതി || 1.55 ||

സുത ഉവാച

ക്ഷണമാത്രേണ തജ്ജ്ഞാത്യാ വാക്യമുചേ മൂനീശ്വരഃ || 1.56 ||

നാരദ ഉവാച

ശൃണുഷ്യാവഹിതാ ബാലേ യുഗോഽയം ദാരൂണഃ കലിഃ |
തേന ലുപ്തഃ സദാചാരോ യോഗമാർഗസ്തപാംസി ച || 1.57 ||

ജനാ അഘാസുരായന്തേ ശാഠ്യദുഷ്കർമകാരിണഃ |
ഇഹ സന്തോ വിഷീദന്തി പ്രഹൃഷ്യന്തി ഹൃസാധവഃ |
ധന്തേ ധൈര്യം തു യോ ധീമാൻ സ ധീരഃ പണ്ഡിതോഽഥവാ || 1.58 ||

അസ്തുശ്യാനവലോക്യേയം ശേഷദാരകരി ധരാ |
വർഷേ വർഷേ ക്രമാജ്ജാതാ മംഗലം നാപി ദൃശ്യതേ || 1.59 ||

ന ത്യാമപി സുതൈഃ സാകം കോഽപി പശ്യതി സാന്വ്രതം |
ഉപേക്ഷിതാനുരാഗാസൈർജർജരത്യേന സംസ്ഥിതാ || 1.60 ||

വൃന്ദാവനസ്യ സംയോഗാത്പുനസ്ത്വം തരുണീ നവാ |
ധൻയം വൃന്ദാവനം തേന ഭക്തിർന്യത്യതി യത്ര ച || 1.61 ||

അത്രേമൗ ഗ്രാഹകാദാവാന ജരാമപി മുഞ്ചതഃ |
കിഞ്ചിദാത്മസുഖേനേഹ പ്രസുപ്തീർമന്യത്യേനയോഃ || 1.62 ||

ഭക്തിരുവാച

കഥം പരീക്ഷിതാ രാജ്ഞാ സ്ഥാപിതോ ഹൃശുചിഃ കലിഃ |
പ്രവൃത്തേ തു കലൗ സർവസാരഃ കുത്ര ഗതോ മഹാൻ || 1.63 ||

കരുണാപരേണ ഹരിണാപ്യധർമഃ കഥമീക്ഷ്യതേ |
ഇമം മേ സംശയം ഛിന്ധി ത്വദ്യാചാ സുഖിതാസ്യഹം || 1.64 ||

നാരദ ഉവാച
യദി പൃഷ്ടസ്ത്വയാ ബാലേ പ്രേമതഃ ശ്രവണം കുരു |
സർവം വക്ഷ്യാമി തേ ഭദ്രേ കശ്ചലം തേ ഗമിഷ്യതി || 1.65 ||

യദാ മുകുന്ദോ ഭഗവാൻ ക്ഷ്യാം ത്യക്ത്വാ സ്വപദം ഗതഃ |
തദ്ദിനാത്കലിരായാതഃ സർവസാധനബാധകഃ || 1.66 ||

ദൃഷ്ടോ ദിഗ്വിജയേ രാജ്ഞാ ദീനവച്ഛരണം ഗതഃ |
ന മയാ മാരണീയോഽയം സാരംഗ ഇവ സാരഭുക് || 1.67 ||

യത്ഫലം നാസ്തി തപസാ ന യോഗേന സമാധിനാ |
തത്ഫലം ലഭതേ സമ്യക്ലലൗ കേശവകീർത്തനാത് || 1.68 ||

ഏകാകാരം കലിം ദൃഷ്ട്വാ സാരവത്സാരനീരസം |
വിഷ്ണുരാതഃ സ്ഥാപിതവാൻ കലിജാനാം സുഖായ ച || 1.69 ||

കുകർമാചരണാത്സാരഃ സർവതോ നിർഗതോഽധുനാ |
പദാർഥാഃ സംസ്ഥിതാ ഭൂമൗ ബീജഹീനാസ്തൃഷ്ടാ യഥാ || 1.70 ||

വിപ്രൈർഭാഗവതീ വാർതാ ഗേഹേ ഗേഹേ ജനേ ജനേ |
കാരിതാ കണലോഭേന കഥാസാരസ്തതോ ഗതഃ || 1.71 ||

അത്യഗ്രഭൂരികർമാണോ നാസ്തികാ രൗരവാ ജനാഃ |
ത്യേപി തിഷ്ഠന്തി തീർഥേഷു തീർഥസാരസ്തതോ ഗതഃ || 1.72 ||

കാമക്രാധമഹാലോഭത്യുഷ്ണാവ്യാകുലചേതസഃ |
ത്യേപി തിഷ്ഠന്തി തപസി തപഃസാരസ്തതോ ഗതഃ || 1.73 ||

മനസശ്ചാജയാൽലോഭാദാദുഃഭാത്പാവണ്യസംശ്രയാത് |
ശാസ്ത്രാനഭ്യസനാച്ചൈവ ധ്യാനയോഗഫലം ഗതം || 1.74 ||

പണ്ഡിതാസ്തു കലത്രേണ രമന്തേ മഹിഷാ ഇവ |
പുത്രസ്യോത്പാദനേ ദക്ഷാ അദക്ഷാ മുക്തിസാധനേ || 1.75 ||

ന ഹി വൈഷ്ണവതാ കുത്ര സമ്പ്രദായപുരഃസരാ |
ഏവം പ്രലയതാം പ്രാപ്തോ വസ്തുസാരഃ സ്ഥലേ സ്ഥലേ || 1.76 ||

അയം തു യുഗധർമോ ഹി വർത്തതേ കസ്യ ദുഷണം |
അതസ്തു പുണ്യരീകാക്ഷഃ സഹതേ നികടേ സ്ഥിതഃ || 1.77 ||

സുത ഉവാച
ഇതി തദ്വചനം ശ്രുത്വാ വിസ്മയം പരമം ഗതാ |
ഭക്തിരൂചേ വചോ ഭൂയഃ ശ്രൂയതാം തച്ച ശൗനക || 1.78 ||

ഭക്തിരൂവാച
സുരർഷേ ത്വം ഹി ധന്യോസി മദ്ഭാഗ്യേന സമാഗതഃ |
സാധൂനാം ദർശനം ലോകേ സർവസിദ്ധികരം പരം || 1.79 ||

ജയതി ജഗതി മായാം യസ്യ കായാധവസ്തേ
വചനരചനമേകം കേവലം ചാകലയ |
ധ്രുവപദമപി യാതോ യത്കൃപാതോ ധ്രുവോഽയം
സകലകുശലപാത്രം ബ്രഹ്മപുത്രം നതാസ്മി || 1.80 ||

|| ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
ഭക്തിനാരദസമാഗമോ നാമ പ്രഥമോദ്യായഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം
॥ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ॥

നാരദ ഉവാച

വൃഥാ വേദയസേ ബാലേ അഹോ ചിന്താതുരാ കഥം |
ശ്രീകൃഷ്ണചരണാംഭോജം സ്മര ദുഃഖം ഗമിഷ്യതി || 2.1 ||

ദ്രൗപദീ ച പരിത്രാതാ യേന കൗരവകശ്ശലാത് |
പാലിതാ ഗോപസുന്ദര്യഃ സ കൃഷ്ണഃ ക്യാപി നോ ഗതഃ || 2.2 ||

ത്വം തു ഭക്തിഃ പ്രിയാ തസ്യ സതതം പ്രാണതോദ്ധികാ |
ത്വയാഹുതസ്തു ഭഗവാൻ യാതി നീചഗൃഹേഷ്വപി || 2.3 ||

സത്യാദിത്രിയുഗേ ബോധവൈരാഗ്യൗ മുക്തിസാധകൗ |
കലൗ തു കേവലാ ഭക്തിർബ്രഹ്മസായുജ്യകാരിണീ || 2.4 ||

ഇതി നിശ്ചിത്യ ചിദ്രൂപഃ സദ്രൂപാം ത്വാം സസർജ ഹ |
പരമാനന്ദചിൻമൂർതിഃ സുന്ദരീം കൃഷ്ണവൽലഭാം || 2.5 ||

ബദ്ധ്യാഞ്ജലിം ത്വയാ പൃഷ്ടും കിം കരോമീതി ചൈകദാ |
ത്വാം തദാഹ്വ്യാപയത്കൃഷ്ണോ മദ്ഭക്താൻ പോഷയേതി ച || 2.6 ||

അംഗീകൃതം ത്വയാ തദ്വൈ പ്രസന്നോഭൂദ്ധരിസ്സദാ |
മുക്തിം ദാസീം ദദൗ തുഭ്യം ഇത്യാനവൈരാഗ്യകാവിമൗ || 2.7 ||

പോഷണം സ്യേന രൂപേണ വൈകുന്ദോ ത്വം കരോഷി ച |
ഭൂമൗ ഭക്തവിപോഷായ ഛായാരൂപം ത്വയാ കൃതം || 2.8 ||

മുക്തിം ഇണാനം വിരക്തിം ച സഹ കൃത്യാ ഗതാ ഭൂവി |
കൃതാദിദ്വാപരസ്യാന്തം മഹാനന്ദേന സംസ്ഥിതാ || 2.9 ||

കലൗ മുക്തിഃ ക്ഷയം പ്രാപ്താ പാവണ്യാമയപീഡിതാ |
ത്വദാജ്ഞയാ ഗതാ ശീഘ്രം വൈകുന്ദം പുനരേവ സാ || 2.10 ||

സ്യുതാ ത്വയാപി ചാത്രൈവ മുക്തിരായാതി യാതി ച |
പുത്രീകൃത്യ ത്വയേമൗ ച പാർശ്വേ സ്വസ്യൈവ രക്ഷിതൗ || 2.11 ||

ഉപേക്ഷാതഃ കലൗ മന്ദൗ വൃദ്ധൗ ജാതൗ സുതൗ തവ |
തഥാപി ചിന്താം മുഞ്ച ത്വമുപായം ചിന്തയാമൃഹം || 2.12 ||

കലിനാ സദ്യശഃ കോപി യുഗോ നാസ്തി വരാനനേ |
തസ്മിംസ്ത്യാം സ്ഥാപയിഷ്യാമി ഗേഹേ ഗേഹേ ജനേ ജനേ || 2.13 ||

അന്യധർമ്മാസ്തിരസ്ത്യത്യ പുരസ്ത്യത്യ മഹോത്സവാൻ |
തദാ നാഹം ഹരേർദാസോ ലോകേ ത്വാം ന പ്രവർതയേ || 2.14 ||

ത്വദൻവിതാശ്ച യേ ജീവാ ഭവിഷ്യന്തി കലാവിഹ |
പാപിനോപി ഗമിഷ്യന്തി നിർഭയം കൃഷ്ണമന്ദിരം || 2.15 ||

യേഷാം ചിന്തേ വസേദ്ഭക്തിഃ സർവദാ പ്രേമരൂപിണീ |
ന തേ പശ്യന്തി കീനാശം സ്വപ്നേപ്യമലമൂർത്തയഃ || 2.16 ||

ന പ്രേതോ ന പിശാചോ വാ രാക്ഷസോ വാസുരോപി വാ |
ഭക്തിയുക്തമനസ്താനാം സ്പർശനേ ന പ്രഭൂർഭവേത് || 2.17 ||

ന തപോദീർന വേദൈശ്ച ന ഇണാനേനാപി കർമ്മണാ |
ഹരിർഹി സാധ്യതേ ഭക്ത്യാ പ്രമാണം തത്ര ഗോപികാഃ || 2.18 ||

നൃണാം ജൻമസഹസ്രേണ ഭക്തൗ പ്രീതിർഹി ജായതേ |
കലൗ ഭക്തിഃ കലൗ ഭക്തിർഭക്ത്യാ കൃഷ്ണഃ പൂരഃ സ്ഥിതഃ || 2.19 ||

ഭക്തിദ്രോഹകരാ യേ ച തേ സീദന്തി ജഗത്രതയേ |
ദുർവാസാ ദുഃഖമാപന്നഃ പൂരാ ഭക്തവിനിനകഃ || 2.20 ||

അലം വ്രതൈരലം തീർഥൈരലം യോഗൈരലം മഖൈഃ |
അലം ഇന്താനകമാലാപൈർഭക്തിരേകൈവ മുക്തിദാ || 2.21 ||

സൂത ഉവാച
ഇതി നാരദനിർണീതം സ്വമാഹാത്മ്യം നിശ്ച്യ സാ |
സർവാംഗപുഷ്ടിസംയുക്താ നാരദം വാക്യമബ്രവീത് || 2.22 ||

ഭക്തിരുവാച
അഹോ നാരദ ധന്യോസി പ്രീതിസ്തേ മയി നിശ്ചലാ |
ന കദാചിദ്വിമുഞ്ചാമി ചിത്തേ സ്ഥാസ്യാമി സർവദാ || 2.23 ||

കൃപാലുനാ ത്വയാ സായോ മദ്ബാധാ ധ്വംസിതാ ക്ഷണാത് |
പുത്രയോശ്ചേതനാ നാസ്തി തതോ ബോധയ ബോധയ || 2.24 ||

സൂത ഉവാച
തസ്യാ വചഃ സമാകർണ്യ കാരുണ്യം നാരദോ ഗതഃ |
തയോർബോധനമാരേഭേ കരാഗ്രേണ വിമർദ്ദയൻ || 2.25 ||

മുഖം സംയോജ്യ കർണാന്തേ ശബ്ദമുച്ചൈഃ സമുച്ചരൻ |
ഇന്താന പ്രബുദ്ധ്യതാം ശീഘ്രം രേ വൈരാഗ്യ പ്രബുദ്ധ്യതാം || 2.26 ||

വേദവേദാന്തഘോഷൈശ്ച ഗീതാപാഠൈർമുഹൂർമുഹൂഃ |
ബോധ്യമാനൗ തദാ തേന കഥഞ്ചിച്ഛാത്ഥിതൗ ബലാത് || 2.27 ||

നേത്രൈരനവലോകന്തൗ ജ്യംഭന്തൗ സാലസാവുഭൗ |
ബകവത്പലിതൗ പ്രായഃ ശുഷ്കകാഷ്ടസമാംഗകൗ || 2.28 ||

ക്ഷുത്ക്ഷാമൗ തൗ നിരീക്ഷ്യവ പുനഃ സ്യാപപരായണൗ |
ഋഷിശ്ചിന്താപരോ ജാതഃ കിം വിധേയം മയേതി ച || 2.29 ||

അഹോ നിദ്രാ കഥം യാതി വൃദ്ധത്വം ച മഹത്തരം |
ചിന്തയന്നിതി ഗോവിന്ദം സ്മാരയാമാസ ഭാർഗവ || 2.30 ||

വ്യോമവാണീ തദൈവാഭൂന്മാ ഋഷേ വിദ്യതാമിതി |
ഉദ്യമഃ സഫലസ്തേയം ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ || 2.31 ||

ഏതദർഥം തു സത്കർമ സുരർഷേ ത്വം സമാചര |
തത്തേ കർമാഭിധാസ്യന്തി സാധവഃ സാധുഭൂഷണാഃ || 2.32 ||

സത്കർമണി കൃതേ തസ്മിൻ സനിദ്രാ വൃദ്ധതാനയോഃ |
ഗമിഷ്യതി ക്ഷണാദ്ഭക്തിഃ സർവതഃ പ്രസരിഷ്യതി || 2.33 ||

ഇത്യാകാശവചഃ സൃഷ്ടം തത്സർവൈരപി വിശ്രൂതം |
നാരദോ വിസ്മയം ലേഭേ നേദം ഇതാതമിതി ബ്രൂവൻ || 2.34 ||

നാരദ ഉവാച
അനയാജ്ജ്യാകാശവാൺയാപി ഗോപ്യത്യേന നിരൂപിതം |
കിം വാ തത്സാധനം കാർയം യേന കാർയം ഭവേത്തയോഃ || 2.35 ||

ക്വ ഭവിഷ്യന്തി സന്തസ്തേ കഥം ദാസ്യന്തി സാധനം |
മയാത്ര കിം പ്രകർതവ്യം യദുക്തം വ്യോമഭാഷയാ || 2.36 ||

സൂത ഉവാച
തത്ര ദ്യാവപി സംസ്ഥാപ്യ നിർഗതോ നാരദോ മുനിഃ |
തീർഥം തീർഥം വിനിശ്ച്യ പൃച്ഛൻമാർഗേ മുനീശ്വരാൻ || 2.37 ||

വൃത്താന്തഃ ശ്രൂയതേ സർവൈഃ കിഞ്ചിന്നിശ്ചിത്യ നോച്യതേ |
അസാധ്യം കേചന പ്രോചുർദുർജ്ജ്ഞയമിതി ചാപരേ |
മൂകീഭൂതാസ്സമാന്യേ തു കിയന്തസ്തു പലായിതാഃ || 2.38 ||

ഹാഹാകാരോ മഹാനാസീത്രേണലോക്യേ വിസ്മയാവഹഃ |
വേദവേദാന്തഘോഷൈശ്ച ഗീതാപാഠൈർവിബോധിതം || 2.39 ||

ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം നോദതിഷ്ടന്ത്രതികം യദാ |
ഉപായോ നാപരോസ്സീതി കർണേ കർണേജപഞ്ജനാഃ || 2.40 ||

യോഗിനാ നാരദേനാപി സ്വയം ന ജ്ഞായതേ തു യത് |
തത്കഥം ശക്യതേ വക്തുമിതരൈരിഹ മാനുഷൈഃ || 2.41 ||

ഏവമൃഷിഗണൈഃ പുഷ്പൈർനിർണീയോക്തം ദുരാസദം || 2.42 ||

തതശ്ചിന്താതുരസ്തോമ ബദരീവനമാഗതഃ |
തപശ്ചരാമി ചാത്രേതി തദർഥം കൃതനിശ്ചയഃ || 2.43 ||

താവദുദർശ പുരതഃ സനകാദീൻമുനീശ്വരാൻ |
കോടിസൂര്യസമാഭാസാനുവാച മുനിസത്തമഃ || 2.44 ||

നാരദ ഉവാച
ഇദാനീം ഭൂരിഭാഗ്യേന ഭവദ്ഭിഃ സംഗമോദ്ഭവത് |
കുമാരാ ബ്രൂവതാം ശീഘ്രം കൃപാം കൃത്യാ മമോപരി || 2.45 ||

ഭവന്തോ യോഗിനഃ സർവേ ബുദ്ധിമന്തോ ബഹുശ്രുതാഃ |
പഞ്ചഹായനസംയുക്താഃ പൂർവേഷാമപി പൂർവജാഃ || 2.46 ||

സദാ വൈകുന്തിലയാ ഹരികീർത്തനതത്പരാഃ |
ലീലാമൃതരസോൻമത്താഃ കഥാമാത്രൈകജീവിനഃ || 2.47 ||

ഹരിഃ ശരണമേവം ഹി നിത്യം യേഷാം മുഖേ വചഃ |
അതഃ കാലസമാദിഷ്ടാ ജരാ യുഷ്ഠാന ബാധതേ || 2.48 ||

യേഷാം ഭൃഭംഗമാത്രേണ ദ്വാരപാലൗ ഹരേഃ പുരാ |
ഭൃമൗ നിപതിതൗ സദ്ഭ്യാ യത്കൃപാതഃ പുരം ഗതൗ || 2.49 ||

അഹോ ഭാഗ്യസ്യ യോഗേന ദർശനം ഭവതാമിഹ |
അനുഗ്രഹസ്തു കർതവ്യോ മയി ദീനേ ദയാപരൈഃ || 2.50 ||

അശരീരഗിരോക്തം യത്തത്കിം സാധനമുച്യതാം |
അനുഷ്ഠേയം കഥം താവത്പ്രബ്രുവന്തു സവിസ്തരം || 2.51 ||

ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം സുഖമുത്പദ്യതേ കഥം |
സ്ഥാപനം സർവവർണേഷു പ്രേമപൂർവം പ്രയത്തതഃ || 2.52 ||

കുമാരാ ഊചുഃ
മാ ചിന്താം കുരു ദേവർഷേ ഹർഷം ചിന്തേ സമാവഹ |
ഉപായഃ സുഖസാധ്യോത്ര വർതതേ പൂർവ ഏവ ഹി || 2.53 ||

അഹോ നാരദ ധന്യോസി വിരക്താനാം ശിരോമണിഃ |
സദാ ശ്രീകൃഷ്ണദാസാനാമഗ്രണീർയോഗദാസ്തരഃ || 2.54 ||

ത്വയി ചിത്രം ന മന്തവ്യം ഭക്ത്യർഥമനുവർതിനി |
ഘടതേ കൃഷ്ണദാസസ്യ ഭക്തേഃ സംസ്ഥാപനാ സദാ || 2.55 ||

ഋഷിഭിർബഹവോ ലോകേ പന്ഥാനഃ പ്രകടീകൃതാഃ |
ശ്രമസാധ്യാശ്ച തേ സർവേ പ്രായഃ സ്വർഗഫലപ്രദാഃ || 2.56 ||

വൈകുന്തസാധകഃ പന്ഥാ സ തു ഗോപ്യോ ഹി വർതതേ |
തസ്യോപദേഷാ പുരുഷഃ പ്രായോ ഭാഗ്യേന ലഭ്യതേ || 2.57 ||

സത്കർമ്മ തവ നിർദ്ദിഷ്ടം വ്യോമവാചാ തു യത്പുരാ |
തദുച്യതേ ശൃണുഷ്യാദ്യ സ്ഥിരചിത്തഃ പ്രസന്നധീഃ || 2.58 ||

ദ്രവ്യജ്ഞാനസ്തുപോയജ്ഞാന യോഗയജ്ഞാനസ്തുമാപരേ |
സ്വാധ്യായജ്ഞാനയജ്ഞാനശ്ച തേ തു കർമ്മവിസൂചകാഃ || 2.59 ||

സത്കർമ്മസൂചകോ നൂനം ജ്ഞാനയജ്ഞാനഃ സ്മൃതോ ബുധൈഃ |
ശ്രീമദ്ഭാഗവതാലാപഃ സ തു ഗീതഃ ശുകാദിഭിഃ || 2.60 ||

ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം തദ്ഘോഷേണ ബലം മഹത് |
വ്രജിഷ്യതി ദ്വയോഃ കഷ്ടം സുഖം ഭക്തേർഭവിഷ്യതി || 2.61 ||

പ്രലയം ഹി ഗമിഷ്യന്തി ശ്രീമദ്ഭാഗവതധ്വനേഃ |
കലേർദോഷാ ഇമേ സർവേ സിംഹശബ്ദാദ്യകാ ഇവ || 2.62 ||

ജ്ഞാനവൈരാഗ്യസംയുക്താ ഭക്തിഃ പ്രേമരസാവഹാ |
പ്രതിഗേഹം പ്രതിജനം തതഃ ക്രീഡാം കരിഷ്യതി || 2.63 ||

നാരദ ഉവാച
വേദവേദാന്തഘോഷൈശ്ച ഗീതാപാരൈഃ പ്രബോധിതം |
ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം നോദതിഷ്ടന്ത്രികം യദാ || 2.64 ||

ശ്രീമദ്ഭാഗവതാലാപാത്തത്കഥം ബോധമേഷ്യതി |
തത്കഥാസു തു വേദാർഥഃ ശ്ലോകേ ശ്ലോകേ പദേ പദേ || 2.65 ||

ചരിന്ദന്തു സംശയം ഹ്യേനം ഭവന്തോഽമോഘദർശനാഃ |
വിലംബോ നാത്ര കർതവ്യഃ ശരണാഗതവത്സലാഃ || 2.66 ||

കുമാരാ ഉഘച്ഛുഃ
വേദോപനിഷദാം സാരാജ്ജാതാ ഭാഗവതീ കഥാ |
അത്യുത്തമാ തതോ ഭാതി പൃഥഗ്ഭൂതാ ഫലാകൃതിഃ || 2.67 ||

ആമുലാഗ്രം രസസ്തിഷ്ണന്നാസ്തേ ന സ്യാദ്യതേ യഥാ |
സ ഭൂയഃ സമ്പ്രഥഗ്ഭൂതഃ ഫലേ വിശ്വമനോഹരഃ || 2.68 ||

യഥാ ദുഗ്ധേ സ്ഥിതം സർപിർന സ്യാദായോപകൽപതേ |
പൃഥഗ്ഭൂതം ഹി തദ്ഗവ്യം ദേവാനാം രസവർധനം || 2.69 ||

ഇക്ഷുണാമപി മധ്യാന്തം ശർകരാ വ്യാപ്യ തിഷ്ണതി |
പൃഥഗ്ഭൂതാ ച സാ മിഷ്ടാ തഥാ ഭാഗവതീ കഥാ || 2.70 ||

ഇദം ഭാഗവതം നാമ പുരാണം ബ്രഹ്മസമ്മിതം |
ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം സ്ഥാപനായ പ്രകാശിതം || 2.71 ||

വേദാന്തവേദസുസ്താതേ ഗീതായാ അപി കർതരി |
പരിതാപവതി വ്യാസേ മൂഹ്യത്യജ്ഞാനസാഗരേ || 2.72 ||

തദാ ത്വയാ പുരാ പ്രോക്തം ചതുഃശ്ലോകസമൻവിതം |
തദീയശ്രവണാത്സദ്യോ നിർബാധോ ബാദരായണഃ || 2.73 ||

തത്ര തേ വിസ്മയഃ കേന യതഃ പ്രശ്നകരോ ദവാൻ |
ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ശ്രാവ്യം ശോകദുഃഖവിനാശനം || 2.74 ||

നാരദ ഉവാച
യദുർശനം ച വിനിഹന്ത്യശുഭാനി സദ്യഃ
ശ്രേയസ്തനോതി ദവദുഃഖദവാർദിതാനാം |
നിഃശേഷശേഷമുഖഗീതകഥൈകപാനഃ
പ്രേമപ്രകാശകൃതയേ ശരണം ഗതോഽസ്മി || 2.75 ||

ഭാഗ്യോദയേന ബഹുജൻമസമർജ്ജിതേന
സത്സംഗമം ച ലഭതേ പുരുഷോ യദാ വൈ |
അജ്ഞാനഹേതുകൃതമോഹമദാസ്യകാര -
നാശം വിധായ ഹി തദോദയതേ വിവേകഃ || 2.76 ||

॥ ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
കുമാരനാരദസംവാദോ നാമ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ॥

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം
॥ തൃതീയോദ്യായഃ ॥

നാരദ ഉവാച
ഇതാനയജ്ഞം കരിഷ്യാമി ശുകശാസ്ത്രകമോജ്ജ്വലം |
ഭക്തിജ്ഞാനവിരാഗാണാം സ്ഥാപനാർഥം പ്രയത്നതഃ || 3.1 ||

കുത്ര കാർയോ മയാ യജ്ഞഃ സ്ഥലം തദ്യാച്യതാമിഹ |
മഹിമാ ശുകശാസ്ത്രസ്യ വക്തവ്യോ വേദപാരഗൈഃ || 3.2 ||

കിയദ്ഭിർഭിവസൈഃ ശ്രാവ്യാ ശ്രീമദ്ഭാഗവതീ കഥാ |
കോ വിധിസ്തുത്ര കർതവ്യോ മമേദം ബ്രുവതാമിതഃ || 3.3 ||

കുമാരാ ഉഘുഃ
ശൃണു നാരദ വക്ഷ്യാമോ വിനമ്രായ വിവേകിനേ |
ഗംഗാദ്വാരസമീപേ തു തടമാനന്ദനാമകം || 3.4 ||

നാനാജ്ജിഗണൈർജുഷും ദേവസിദ്ധനിഷേവിതം |
നാനാതരുലതാകീർണം നവകോമലവാലുകം || 3.5 ||

രമ്യമേകാന്തദേശസ്ഥം ഹേമപദ്മസുസൗരഭം |
യത്സമീപസ്ഥജീവാനാം വൈരം ചേതസി ന സ്ഥിതം || 3.6 ||

ഇതാനയജ്ഞസ്ത്വയാ തത്ര കർതവ്യോ ഹ്യപ്രയത്നതഃ |
അപൂർവരസരൂപാ ച കഥാ തത്ര ഭവിഷ്യതി || 3.7 ||

പുരഃസ്ഥം നിർബലം ചൈവ ജരാജീർണകലേവരം |
തദ്വ്രയം ച പുരസ്കൃത്യ ഭക്തിസ്തുത്രാഗമിഷ്യതി ||3.8 ||

യത്ര ഭാഗവതീ വാർതാ തത്ര ഭക്ത്യാദികം വ്രജേത് |
കമാശബ്ദം സമാകർണ്യ തന്ത്രതികം തരുണായതേ ||3.9 ||

സുത ഉവാച
ഏവമുക്ത്യാ കുമാരാന്യേ നാരദേന സമം തതഃ |
ഗംഗാതടം സമാജഗ്മുഃ കമാപാനായ സത്യരാഃ ||3.10 ||

യദാ യാതാസ്തടം തേ തു തദാ കോലാഹലോപ്യഭൂത് |
ഭൂർലോകേ ദേവലോകേ ച ബ്രഹ്മലോകേ തമൈവ ച ||3.11 ||

ശ്രീഭാഗവതപീയൂഷപാനായ രസലമ്പടാഃ |
ധാവന്തോപ്യായയുഃ സർവേ പ്രഥമം യേ ച വൈഷ്ണവാഃ ||3.12 ||

ഭൃഗുർവസിഷ്ടശ്ചവനശ്ച ഗൗതമോ
മേധാതിമിർദേവലദേവരാതൗ |
രാമസ്തഥാ ഗാധിസുതശ്ച ശാകലോ
മൃകണ്ഡുപുത്രാത്രിജപിപ്പലാദാഃ ||3.13 ||

യോഗേശ്വരൗ വ്യാസപരാശരൗ ച
ഛായാശുകോ ജാജലിജഹ്നുമുഖ്യാഃ |
സർവ്വേപ്യമീ മൂനിഗണാഃ സഹപുത്രശിഷ്യാഃ
സ്വസ്ത്രീഭിരായയുരതിപ്രണയേന യുക്താഃ ||3.14 ||

വേദാന്താനി ച വേദാശ്ച മന്ത്രാസ്തന്ത്രാഃ സമൂർതയഃ |
ദശസപ്തപുരാണാനി ഷട്ശാസ്ത്രാണി തഥാസ്ത്വയഃ ||3.15 ||

ഗംഗാദ്യാഃ സരിതസ്തുത്ര പുഷ്കരാദിസരാംസി ച |
ക്ഷേത്രാണി ച ദിശഃ സർവാ ദണ്ഡകാദിവനാനി ച ||3.16 ||

നഗാദയോ യയുസ്കൃത്ര ദേവഗന്ധർവദാനവാഃ |
ഗുരുത്യാത്തത്ര നായാതാൻഭൃഗുഃ സംബോധ്യ ചാനയത് || 3.17 ||

ദീക്ഷിതാ നാരദേനാഥ ദത്തമാസനമുത്തമം |
കുമാരാ വന്ദിതാഃ സർവൈർനിഷേദുഃ കൃഷ്ണതത്പരാഃ || 3.18 ||

വൈഷ്ണവാശ്ച വിരക്താശ്ച ന്യാസിനോ ബ്രഹ്മചാരിണഃ |
മുഖദാഗേ സ്ഥിതാസ്തേ ച തദഗ്രേ നാരദഃ സ്ഥിതഃ || 3.19 ||

ഏകദാഗേ ഋഷിഗണാസ്തദന്യത്ര ദിവൗകസഃ |
വേദോപനിഷദ്ഭ്യന്യത്ര തീർഥാന്യത്ര സ്ത്രീയോന്യതഃ || 3.20 ||

ജയശബ്ദോ നമഃശബ്ദഃ ശംഖശബ്ദസ്തമൈവ ച |
ചൂർണലാജാപ്രസൂനാനാം നിക്ഷേപഃ സുമഹാനഭൂത് || 3.21 ||

വിമാനാനി സമാരുഹ്യ കിയന്തോ ദേവനായകാഃ |
കൽപവൃക്ഷപ്രസൂനൈസ്താൻ സർവാംസ്കൃത്ര സമാകിരൻ || 3.22 ||

സുത ഉവാച
ഏവം തേഷ്യകചിത്തേഷു ശ്രീമദ്ഭാഗവതസ്യ ച |
മാഹാത്മ്യമുചിരേ സ്തഷ്ടം നാരദായ മഹാത്മനേ || 3.23 ||

കുമാരാ ഉഘചുഃ
അഥ തേ വർണ്യത്യേസ്യാദിർമഹിമാ ശുകശാസ്ത്രജഃ |
യസ്യ ശ്രവണമാത്രേണ മൂക്തിഃ കരതലേ സ്ഥിതാ || 3.24 ||

സദാ സേവ്യാ സദാ സേവ്യാ ശ്രീമദ്ഭാഗവതീ കഥാ |
യസ്യഃ ശ്രവണമാത്രേണ ഹരിശ്ചിത്തം സമാശ്രയേത് || 3.25 ||

ഗ്രന്ഥോഽഷ്ടാദശസാഹസ്രോ ദ്വാദശസ്കന്ധസമ്മിതഃ |
പരീക്ഷിച്ചുകസംവാദഃ ശൃണു ഭാഗവതം ച തത് || 3.26 ||

താവത്സംസാരചക്രേന്ദ്രിൻ ഭദ്രത്യേജ്ഞാനതഃ പുമാൻ |
യാവത്കർണഗതാ നാസ്തി ശുകശാസ്ത്രകഥാ ക്ഷണം ||3.27 ||

കിം ശ്രുതൈർബഹുഭിഃ ശാസ്ത്രൈഃ പുരാണൈശ്ച ഭദ്രാവഹൈഃ |
ഏകം ഭാഗവതം ശാസ്ത്രം മുക്തിദാനേന ഗർജ്ജതി ||3.28 ||

കഥാ ഭാഗവതസ്യാപി നിത്യം ഭവതി യദ്ഗൃഹേ |
തദ്ഗൃഹം തീർഥരൂപം ഹി വസതാം പാപനാശനം ||3.29 ||

അശ്വമേധസഹസ്രാണി വാജപേയശതാനി ച |
ശുകശാസ്ത്രകഥായാശ്ച കലാം നാർഹന്തി ഷോഡശീം ||3.30 ||

താവത്പാപാനി ദേഹ്യേന്ദ്രിന്നിവസന്തി തപോധനാഃ |
യാവന്ന ശ്രൂയതേ സമ്യക് ശ്രീമദ്ഭാഗവതം നരൈഃ ||3.31 ||

ന ഗംഗാ ന ഗയാ കാശീ പുഷ്കരം ന പ്രയാഗകം |
ശുകശാസ്ത്രകഥായാശ്ച ഫലേന സമതാം നയേത് ||3.32 ||

ശ്ലോകാർധം ശ്ലോകപാദം വാ നിത്യം ഭാഗവതോദ്ഭവം |
പഠന്വ സ്യമുഖേനൈവ യദീച്ഛസി പരാം ഗതിം ||3.33 ||

വേദാദിർവേദമാതാ ച പൗരുഷം സൂക്തമേവ ച |
ത്രയീ ഭാഗവതം ചൈവ ദ്വാദശാക്ഷര ഏവ ച ||3.34 ||

ദ്വാദശാത്മാ പ്രയാഗശ്ച കാലഃ സംവത്സരാത്മകഃ |
ബ്രഹ്മണാശ്ചാഗ്നിഹോത്രം ച സൂരദിർദ്വാദശീ തഥാ ||3.35 ||

തൂലസീ ച വസന്തശ്ച പുരുഷോത്തമ ഏവ ച |
ഏതേഷാം തത്ത്വതഃ പ്രാജ്ഞൈർന പൃഥഗ്ഭാവ ഇഷ്യതേ ||3.36 ||

യശ്ച ഭാഗവതം ശാസ്ത്രം വാചയേദർഥതോനിശം |
ജൻമകോടികൃതം പാപം നശ്യതേ നാത്ര സംശയഃ ||3.37 ||

ശ്ലോകാർധം ശ്ലോകപാദം വാ പരോദ്ഭാഗവതം ച യഃ |
നിത്യം പുൺയമവാപ്നോതി രാജസൂയാശ്വമേധയോഃ || 3.38 ||

ഉക്തം ഭാഗവതം നിത്യം കൃതം ച ഹരിചിന്തനം |
തുലസീപോഷണം ചൈവ ധേനുനാം സേവനം സമം || 3.39 ||

അന്തകാലേ തു യേനൈവ ശ്രൂയതേ ശുകശാസ്ത്രവാക് |
പ്രീത്യാ തസ്യൈവ വൈകുംഠം ഗോവിന്ദോപി പ്രയച്ഛതി || 3.40 ||

ഹേമസിംഹയുതം ചൈതദ്ദൈവ്യാവായ ദദാതി ച |
കൃഷ്ണേന സഹ സായുജ്യം സ പുമാൻ ലഭതേ ധ്രുവം || 3.41 ||

ആജ്ഞമമാത്രമപി യേന ശരേണ കിഞ്ചി -
ച്ചിത്തം വിധായ ശുകശാസ്ത്രകഥാ ന പീതാ |
ചാണയാലവച്ച ഖരവദ്ബത തേന നീതം
മിഥ്യാ സ്വജ്ഞമ ജനനീജനിദുഃഖഭാജാ || 3.42 ||

ജീവച്ഛവോ നിഗദിതഃ സ തു പാപകർമാ
യേന ശ്രുതം ശുകകഥാവചനം ന കിഞ്ചിത് |
ധിക് തം നരം പശുസമം ഭൂവി ഭാരരൂപം
ഏവം വദന്തി ദിവി ദേവസമാജമുഖ്യാഃ || 3.43 ||

ദുർലഭൈവ കഥാ ലോകേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതോദ്ഭവാ |
കോടിജ്ഞമസമുത്ഥേന പുൺയേനൈവ തു ലഭ്യതേ || 3.44 ||

തേന യോഗനിയേ ധീമൻ ശ്രോതവ്യാ സാ പ്രയത്തതഃ |
ദിനാനാം നിയമോ നാസ്തി സർവദാ ശ്രവണം മതം || 3.45 ||

സത്യേന ബ്രഹ്മചര്യേണ സർവദാ ശ്രവണം മതം |
അശക്യാത്കലൗ ബോധ്യോ വിശേഷോത്ത്ര ശുകാജ്ഞയാ || 3.46 ||

മനോവൃത്തിജയശ്ചൈവ നിയമാചരണം തഥാ |
ദീക്ഷാം കർതുമശക്യാത്സപ്താഹശ്രവണം മതം ||3.47 ||

ശ്രദ്ധാതഃ ശ്രവണേ നിത്യം മാഘേ താവദ്ധി യത്ഫലം |
തത്ഫലം ശുകദേവേന സപ്താഹശ്രവണേ കൃതം ||3.48 ||

മനസശ്ചായോദ്രോഗാത്പുംസാം ചൈവായുഷഃ ക്ഷയാത് |
കലേർദോഷബഹുത്യാച്ച സപ്താഹശ്രവണം മതം ||3.49 ||

യത്ഫലം നാസ്തി തപസാ ന യോഗേന സമാധിനാ |
അനായാസേന തത്സർവം സപ്താഹശ്രവണേ ലഭേത് ||3.50 ||

യജ്ഞാദ്ഗർജ്ജതി സപ്താഹഃ സപ്താഹോ ഗർജ്ജതി വ്രതാത് |
തപസോ ഗർജ്ജതി പ്രോച്ചൈസ്തീർമാന്നിത്യം ഹി ഗർജ്ജതി ||3.51 ||

യോഗാദ്ഗർജ്ജതി സപ്താഹോ ധ്യാനാജ്ജ്ഞാനാച്ച ഗർജ്ജതി |
കിം ബ്രൂമോ ഗർജ്ജനം തസ്യ രേ രേ ഗർജ്ജതി ഗർജ്ജതി ||3.52 ||

ശൗനക ഉവാച
സാശ്ചർയമേതത്കഥിതം കഥാനകം
ഇത്താനാദിധർമാൻ വിഗണയ്യ സാവ്രതം |
നിഃശ്രേയസേ ഭാഗവതം പുരാണം
ജാതം കുതോ യോഗവിദാദിസൂചകം ||3.53 ||

സൂത ഉവാച
യദാ കൃഷ്ണോ ധരാം ത്യക്ത്വാ സ്വപദം ഗന്തുമുദ്യതഃ |
ഏകാദശം പരിശ്രുത്യാപുദ്ധവോ വാക്യമബ്രവീത് ||3.54 ||

ഉദ്ധവ ഉവാച
ത്വം തു യാസ്യസി ഗോവിന്ദ ഭക്തകാർയം വിധായ ച |
മച്ചിന്തേ മഹതീ ചിന്താ താം ശ്രുത്വാ സുഖമാവഹ ||3.55 ||

ആഗതോഽയം കലിർഘോരോ ഭവിഷ്യന്തി പുനഃ ഖലാഃ |
തത്സംഗേനൈവ സന്തോഽപി ഗമിഷ്യന്ത്യുഗ്രതാം യദാ || 3.56 ||

തദാ ഭാരവതീ ഭൂമിർഗോരുപേയം കമാശ്രയേത് |
അന്യോ ന ദൃശ്യതേ ത്രാതാ ത്വന്തഃ കമലലോചന || 3.57 ||

അതഃ സത്സു ദയാം കൃത്യാ ഭക്തവത്സല മാ വ്രജ |
ഭക്താർഥം സഗുണോ ജ്ഞാതോ നിരാകാരോഽപി ചിന്മയഃ || 3.58 ||

ത്വദ്വിയോഗേന തേ ഭക്താഃ കഥം സ്ഥാസ്യന്തി ഭൂതലേ |
നിർഗുണോപാസനേ കഷ്ടമതഃ കിഞ്ചിദ്വിചാരയ || 3.59 ||

ഇത്യുദ്ധവവചഃ ശ്രുത്യാ പ്രഭാസ്യേഽചിന്തയദ്ധരിഃ |
ഭക്താവലംബനാർഥായ കിം വിധേയം മയേതി ച || 3.60 ||

സ്വകീയം യദ്ഭവേത്തേജസ്തച്ച ഭാഗവത്യേദധാത് |
തിരോധായ പ്രവിഷ്ഠോഽയം ശ്രീമദ്ഭാഗവതാർണ്യം || 3.61 ||

തേനേയം വാങ്മയീ മൂർതിഃ പ്രത്യക്ഷാ വർത്തതേ ഹരഃ |
സേവനാച്ഛവണാത്പാഠാദുർശനാത്പാപനാശിനീ || 3.62 ||

സപ്താഹശ്രവണം തേന സർവേഭ്യോഽപ്യധികം കൃതം |
സാധനാനി തിരസ്കൃത്യ കലൗ ധർമ്മോഽയമീരിതഃ || 3.63 ||

ദുഃഖദാരിദ്ര്യദൗർഭാഗ്യപാപപ്രക്ഷാലനായ ച |
കാമക്രാധജയാർഥം ഹി കലൗ ധർമ്മോഽയമീരിതഃ || 3.64 ||

അന്യഥാ വൈഷ്ണവീ മായാ ദേവൈരപി സുദുസ്സജ്ജാ |
കഥം ത്യാജ്യാ ദേവേത്പുംഭിഃ സപ്താഹോഽന്തഃ പ്രകീർത്തിതഃ || 3.65 ||

സൂത ഉവാച
ഏവം നഗാഹശ്രവണോരുധർമ്മേ

പ്രകാശ്യമാനേ ഋഷിഭിഃ സഭായാം |
 ആശ്ചര്യമേകം സമഭൂത്തദാനീം
 തദുച്യതേ സംശൃണു ശൗനക ത്വം || 3.66 ||

ഭക്തിഃ സുതൗ തൗ തരുണൗ ഗൃഹീത്വാ
 പ്രേമൈകരൂപാ സഹസാർജ്ജവീരാസീത് |
 ശ്രീകൃഷ്ണ ഗോവിന്ദ ഹരേ മൂരാഭേ
 നാഥേതി നാമാനി മുഹൂർവദന്തീ || 3.67 ||

താം ചാഗതാം ഭാഗവതാർഥഭൂഷാം
 സുചാരുവേഷാം ദദ്യശുഃ സദസ്യാഃ |
 കഥം പ്രവിഷ്ടാ കഥമാഗതേയം
 മധ്യേ മൂനീനാമിതി തർകയന്തഃ || 3.68 ||

ഊചുഃ കുമാരാ വചനം തദാനീം
 കഥാർഥതോ നിഷ്ഠിതിതാധുനേയം |
 ഏവം ഗിരഃ സാ സസുതാ നിശദ്യ
 സനത്കുമാരം നിജഗാദ നമ്രാ || 3.69 ||

ഭക്തിരുവാച
 ഭവദ്ഭിരദ്യൈവ കൃതാസ്മി പുഷ്ടാ
 കലിപ്രണഷ്ടാപി കഥാരസേന |
 ക്യാഹം തു തിഷ്ടാമ്യധുനാ ബ്രുവന്തു
 ബ്രാഹ്മാ ഇദം താം ഗിരമുചിരേ തേ || 3.70 ||

ഭക്തേഷു ഗോവിന്ദസരൂപകർത്രി
 പ്രേമൈകധർത്രി ഭവരോഗഹന്ത്രി |
 സാ ത്വം ച തിഷ്ടസ്യ സുധൈർയസംശ്രയാ
 നിരന്തരം വൈഷ്ണവമാനസാനി || 3.71 ||

തതോപി ദോഷാഃ കലിജാ ഇമേ ത്യാം
 ദ്രഷ്ടും ന ശക്താഃ പ്രഭവോപി ലോകേ |
 ഏവം തദാജ്ഞാവസരോപി ഭക്തി -
 സ്തദാ നിഷണ്ണാ ഹരിദാസചിന്തേ ||3.72 ||

സകലഭുവനമധ്യേ നിർധനാസ്സേപി ധന്യാ
 നിവസതി ഹൃദി യേഷാം ശ്രീഹരേർഭക്തിരേകാ |
 ഹരിരപി നിജലോകം സർവമാതോ വിഹായ
 പ്രവിശതി ഹൃദി തേഷാം ഭക്തിസുത്രോപനദ്ധഃ ||3.73 ||

ബ്രൂമോദ്യ തേ കിമധികം മഹിമാനമേവം
 ബ്രഹ്മാത്മകസ്യ ഭൂവി ഭാഗവതാഭിധസ്യ |
 യത്സംശ്രയാന്നിഗദിതേ ലഭതേ സുവക്താ
 ശ്രോതാപി കൃഷ്ണസമതാമലമന്യധർമ്മൈഃ ||3.74 ||

|| ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
 ഭക്തികഷ്ടനിവർത്തനം നാമ തൃതീയോധ്യായഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം
|| ചതുർഥോഽധ്യായഃ ||

സൂത ഉവാച

അഥ വൈഷ്ണവചിന്തേഷു ദൃഷ്ട്യാ ഭക്തിമലൗകികീം |
നിജലോകം പരിത്യജ്യ ഭഗവാൻ ഭക്തവത്സലഃ || 4.1 ||

വനമാലീ ഘനശ്യാമഃ പീതവാസാ മനോഹരഃ |
കാഞ്ചീകലാപരുചിരോ ലസൻമുകുടകുണ്ഡലഃ || 4.2 ||

ത്രിഭംഗലലിതശ്ചാരുകൗസ്തുഭേന വിരാജിതഃ |
കോടിമൻമലാവൺയോ ഹരിചന്ദനചർചിതഃ || 4.3 ||

പരമാനന്ദചിൻമൂർത്തിർമധുരോ മുരലീധരഃ |
ആവിവേശ സ്വഭക്താനാം ഹൃദയാന്യമലാനി ച || 4.4 ||

വൈകുണ്ഠവാസീനോ യേ ച വൈഷ്ണവാ ഉദ്ധവാദയഃ |
തത്കമാശ്രവണാർഥം തേ ഗുഹ്യരൂപേണ സംസ്ഥിതാഃ || 4.5 ||

തദാ ജയജയാരാവോ രസപുഷ്പിരലൗകികീ |
ചൂർണപ്രസൂനവൃഷ്ടിശ്ച മുഹൂഃ ശംഖരവോഽപ്യഭൂത് || 4.6 ||

തത്സദാസംസ്ഥിതാനാം ച ദേഹഗേഹാത്മവിസ്മൃതിഃ |
ദൃഷ്ട്യാ ച തൻമയാവസ്ഥാം നാരദോ വാക്യമബ്രവീത് || 4.7 ||

അലൗകികോഽയം മഹിമാ മൂനീശ്വരാഃ
 സപ്താഹജന്യോഽഭ്യ വിലോകിതോ മയാ |
 മൂഢാഃ ശഠാ യേ പശുപക്ഷിണോഽത്ര
 സർവ്വേപി നിഷ്ചാപതമാ ഭവന്തി || 4.8 ||

അതോ നൃലോകേ നനു നാസ്തി കിഞ്ചിത്
 ചിത്തസ്യ ശോധായ കലൗ പവിത്രം |
 അഘൗഘവിധ്യംസകരം തഥൈവ
 കമാസമാനം ഭൂവി നാസ്തി ചാന്യത് || 4.9 ||

കേ കേ വിശുദ്ധ്യന്തി വദന്തു മഹ്യം
 സപ്താഹയജ്ഞേന കമാമയേന |
 കൃപാലുഭിർലോകഹിതം വിചാർയ
 പ്രകാശിതഃ കോഽപി നവീനമാർഗഃ || 4.10 ||

കുമാരാ ഊചുഃ
 യേ മാനവാഃ പാപകൃതസ്തു സർവദാ
 സദാ ദുരാചാരതാ വിമാർഗഗാഃ |
 ക്രോധാഗ്നിദഗ്ധാഃ കുടിലാശ്ച കാമിനഃ
 സപ്താഹയജ്ഞേന കലൗ പുനന്തി തേ || 4.11 ||

സത്യേന ഹീനാഃ പിതൃമാതൃദൃഷ്ടകാ -
 സ്തുഷ്ണാകുലാശ്ചാശ്രമധർമവർജ്ജിതാഃ |
 യേ ദാമ്ഭികാ മത്സരിണോഽപി ഹിംസകാഃ
 സപ്താഹയജ്ഞേന കലൗ പുനന്തി തേ || 4.12 ||

പഞ്ചോഗ്രപാപാശ്ചരലചരദ്മകാരിണഃ
 ക്രൂരാഃ പിശാചാ ഇവ നിർഭയാശ്ച യേ |

ബ്രഹ്മസ്യപുഷ്ടാ വ്യഭിചാരകാരിണഃ

സപ്താഹയജ്ഞേന കലൗ പുനന്തി തേ ||4.13 ||

കായേന വാചാ മനസാപി പാതകം

നിത്യം പ്രകുർവന്തി ശഠാ ഹരേണ യേ |

പരസ്യപുഷ്ടാ മലിനാ ദുരാശയാഃ

സപ്താഹയജ്ഞേന കലൗ പുനന്തി തേ ||4.14 ||

അത്ര തേ കീർതയിഷ്യാമ ഇതിഹാസം പുരാതനം |

യസ്യ ശ്രവണമാത്രേണ പാപഹാനിഃ പ്രജായതേ ||4.15 ||

തുംഗഭദ്രാതടേ പൂർവമഭൂത്പത്തനമുത്തമം |

യത്ര വർണാഃ സ്വധർമ്മേണ സത്യസത്കർമ്മതത്പരാഃ ||4.16 ||

ആത്മദേവഃ പുരേ തസ്മിൻ സർവവേദവിശാരദഃ |

ശ്രൗതസ്മാർതേഷു നിഷ്ണാതോ ദ്വിതീയ ഇവ ഭാസ്കരഃ ||4.17 ||

ദിക്ഷുകോ വിത്തവാ-ശ്ലോകേ തത്പ്രിയാ ധുന്ധുലീ സ്മൃതാ |

സ്വവാക്യസ്ഥാപികാ നിത്യം സുന്ദരീ സുകുലോദ്ഭവാ ||4.18 ||

ലോകവാർത്താരതാ ക്രൂരാ പ്രായശോ ബഹുജൽപികാ |

ശൂരാ ച ഗൃഹകൃത്യേഷു കൃപണാ കലഹപ്രിയാ ||4.19 ||

ഏവം നിവസതോഃ പ്രേച്ഛണാ ദമ്പത്യോ രമമാണയോഃ |

അർമാഃ കാമാസ്തയോരാസന്ന സുഖായ ഗൃഹാദികം ||4.20 ||

പശ്ചാദ്ധർമ്മാഃ സമാരണ്ണാസ്താഭ്യാം സന്താനഹേതവേ |

ഗോഭൃഹിരൺയവാസാംസി ദീനേഭ്യോ യച്ഛതഃ സദാ ||4.21 ||

ധനാർധം ധർമ്മാർഗേണ താഭ്യാം നീതം തഥാപി ച |

ന പുത്രോ നാപി വാ പുത്രി തതശ്ചിന്താതുരോ ഭൃശം ||4.22 ||

ഏകദാ സ ദ്വിജോ ദുഃഖാദ്ഗൃഹം തൃക്ത്വാ വനം ഗതഃ |
മധ്യാഹ്നേ തൃഷിതോ ജാതസ്തഥാഗം സമുപേയിവാൻ || 4.23 ||

പീത്യാ ജലം നിഷണ്ണസ്തു പ്രജാദുഃഖേന കർശിതഃ |
മുഹൂർത്താദപി തത്രൈവ സന്നാസീ കശ്ചിദാഗതഃ || 4.24 ||

ദൃഷ്ട്വാ പീതജലം തം തു വിപ്രോ യാതസ്തുദന്തികം |
നത്യാ ച പാദയോസ്സസ്യ നിഃശ്യാസൻ സംസ്ഥിതഃ പുരഃ || 4.25 ||

യതിരുവാച
കഥം രോദിഷി വിപ്ര ത്വം കാ തേ ചിന്താ ബലീയസീ |
വദ ത്വം സത്യരം മഹ്യം സ്വസ്യ ദുഃഖസ്യ കാരണം || 4.26 ||

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച
കിം ബ്രവീമി ഋഷേ ദുഃഖം പൂർവപാപേന സഞ്ചിതം |
മദീയാഃ പൂർവജാസ്തോയം കവോഷ്ണമുപദുഞ്ജതേ || 4.27 ||

മദൃത്തം നൈവ ഗൃഹ്ണന്തി പ്രീത്യാ ദേവാ ദ്വിജാതയഃ |
പ്രജാദുഃഖേന ശൂന്യോഽഹം പ്രാണാംസ്സ്യക്തുമിഹാഗതഃ || 4.28 ||

ധിഗ്ജീവിതം പ്രജാഹീനം ധിശ്ശൃഹം ച പ്രജാം വിനാ |
ധിഗ്ധനം ചാനപത്യസ്യ ധിക്കുലം സന്തതിം വിനാ || 4.29 ||

പാൽയതേ യാ മയാ ധേനുഃ സാ വന്ധ്യാ സർവമാ ഭവേത് |
യോ മയാ രോപിതോ വൃക്ഷഃ സോഽപി വന്ധ്യത്വാശ്രയേത് || 4.30 ||

യത്ഫലം മദ്ഗൃഹായാതം തച്ച ശീഘ്രം വിനശ്യതി |
നിർഭാഗ്യസ്യാനപത്യസ്യ കിമതോ ജീവിതേന മേ || 4.31 ||

ഇത്യുക്ത്വാ സ രുരോദോച്ചൈസ്തത്പാർശ്വം ദുഃഖപീഡിതഃ |
തദാ തസ്യ യതേശ്ചിന്തേ കരുണാദുദ്ഗരീയസീ || 4.32 ||

തദ്ഭാലാക്ഷരമാലാം ച വാചയാമാസ യോഗവാൻ |
സർവം ഇണാത്യാ യതിഃ പശ്യാദ്വിപ്രമുഖേ സവിസ്തരം || 4.33 ||

യതിരുവാച
മുഞ്ചാഇണാനം പ്രജാരൂപം ബലിഷ്ഠാ കർമണോ ഗതിഃ |
വിവേകം തു സമാസാദ്യ ത്യജ സംസാരവാസനാം || 4.34 ||

ശൃണു വിപ്ര മയാ ത്യേദ്യ പ്രാരബ്ധം തു വിലോകിതം |
സപ്തജൻമാവധി തവ പുത്രോ നൈവ ച നൈവ ച || 4.35 ||

സന്തതഃ സഗരോ ദുഃഖമവാപാംഗഃ പുരാ തമാ |
രേ മുഞ്ചാദ്യ കുടുംബാശാം സന്യാസേ സർവമാ സുഖം || 4.36 ||

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച
വിവേകേന ദവേത് കിം മേ പുത്രം ദേഹി ബലാദപി |
നോ ചേത്യജാമ്യഹം പ്രാണാംസ്ത്വദഗ്രേ ശോകമൂർച്ഛിതഃ || 4.37 ||

പുത്രാദിസുഖഹീനോഽയം സന്യാസഃ ശുഷ്ഠ ഏവ ഹി |
ഗൃഹസ്ഥഃ സരസോ ലോകേ പുത്രപൗത്രസമൻവിതഃ || 4.38 ||

ഇതി വിപ്രാഗ്രഹം ദൃഷ്ട്യാ പ്രാബ്രവീത്സ തപോധനഃ |
ചിത്രകേതുർഗതഃ കഷ്ടം വിധിലേഖവിമാർജ്ജനാത് || 4.39 ||

ന യാസ്യസി സുഖം പുത്രാദ്യമാ ദൈവഹതോദ്യമഃ |
അതോ ഹരേന യുക്തോഽസി ഹൃർമിനം കിം വദാമ്യഹം || 4.40 ||

തസ്യാഗ്രഹം സമാലോക്യ ഫലമേകം സ ദത്തവാൻ |
ഇദം ദക്ഷയ പത്യാ ത്വം തതഃ പുത്രോ ദവിഷ്യതി || 4.41 ||

സത്യം ശൗചം ദയാ ദാനമേകദർശനം തു ഭോജനം |
വർഷാവധി സ്ത്രിയാ കാർയം തേന പുത്രോഽതിനിർമലഃ || 4.42 ||

ഏവമുക്ത്യാ യയൗ യോഗീ വിപ്രസ്തു ഗൃഹമാഗതഃ |
പത്യാഃ പാണൗ ഫലം ദത്ത്യാ സ്വയം യാതസ്തു കുത്രചിത് || 4.43 ||

തരുണീ കുടിലാ തസ്യ സഖ്യഗ്രേ ച രുരോദ ഹ |
അഹോ ചിന്താ മമോത്പന്നാ ഫലം ചാഹം ന ദക്ഷയേ || 4.44 ||

ഫലദക്ഷേണ ഗർഭഃ സ്യാദ്ഗർഭേണോദരവൃദ്ധിതാ |
സ്വൽപദക്ഷം തത്ത്യാശ്രക്തിർഗൃഹകാർയം കഥം ദവേത് || 4.45 ||

ദൈവാദ് ധാടീ വ്രജേദ്ഗ്രാമേ പലായേദ്ഗർഭിണീ കഥം |
ശുകവന്നിവസേദ്ഗർഭസ്തം കുക്ഷേഃ കഥമുത്സൃജേത് || 4.46 ||

തിര്യക്ചേദാഗതോ ഗർഭസ്തദാ മേ മരണം ദവേത് |
പ്രസൂതൗ ദാരുണം ദുഃഖം സുകുമാരീ കഥം സഹേ || 4.47 ||

മന്ദായാം മയി സർവസ്വം നന്നാദാ സംഹരേത്തദാ |
സത്യശൗചാദിനിയമോ ദുരാദായഃ സ ദൃശ്യതേ || 4.48 ||

ലാലനേ പാലനേ ദുഃഖം പ്രസൂതായാശ്ച വർതതേ |
വന്ധ്യാ വാ വിധവാ നാരീ സുഖിനീ ചേതി മേ മതിഃ || 4.49 ||

ഏവം കുതർകയോഗേന തത്ഫലം നൈവ ദക്ഷിതം |
പത്യാ പുഷ്ടം ഫലം ദുക്തം ദുക്തം ചേതി തയേരിതം || 4.50 ||

ഏകദാ ദഗിനീ തസ്യാസ്തദ്ഗൃഹം സ്വേച്ഛയാജ്ജിഗതാ |
തദഗ്രേ കഥിതം സർവം ചിന്തേയം മഹതീ ഹി മേ || 4.51 ||

ദുർബലാ തേന ദുഃഖേന ഹൃന്മുജേ കരവാണി കിം |
സാബ്രവീൻമമ ഗർഭോസ്തി തം ദാസ്യാമി പ്രസൂതിതഃ || 4.52 ||

താവത്കാലം സഗർഭേവ ഗൃഹ്ണാ തിഷ്ട ഗൃഹേ സുഖം |
വിത്തം ത്വം മത്പതേർയച്ഛ സ തേ ദാസ്യതി ബാലകം || 4.53 ||

ഷാൺമാസികോ മൃതോ ബാല ഇതി ലോകോ വദിഷ്യതി |
തം ബാലം പോഷയിഷ്യാമി നിത്യമാഗത്യ തേ ഗൃഹേ || 4.54 ||

ഫലമർപയ ധേൻവൈ ത്വം പരീക്ഷാർഥം തു സാന്വ്രതം |
തത്തദാചരിതം സർവം തമൈവ സ്ത്രീസ്വഭാവതഃ || 4.55 ||

അഥ കാലേന സാ നാരീ പ്രസൂതാ ബാലകം തദാ |
ആനീയ ജനകോ ബാലം രഹസ്യേ ധുന്ധുലീം ദദൗ || 4.56 ||

തയാ ച കമിതം ഭർത്രേ പ്രസൂതഃ സുഖമർഭകഃ |
ലോകസ്യ സുഖമുത്പന്നമാത്മദേവപ്രജോദയാത് || 4.57 ||

ദദൗ ദാനം ദ്വിജാതിഭ്യോ ജാതകർമ്മ വിധായ ച |
ഗീതവാദിത്രഘോഷോഭൂത്തദ്വാരേ മംഗലം ബഹു || 4.58 ||

ഭർതുരഗ്രേബ്രവീദ്വാക്യം സ്തന്യം നാസ്തി കുചേ മമ |
അന്യസ്തന്യേന നിർദുഗ്ധാ കഥം പുഷ്ണാമി ബാലകം || 4.59 ||

മത്സ്യസുശ്ച പ്രസൂതായാഃ മൃതോ ബാലസ്തു വർതതേ |
താമാകാർയ ഗൃഹേ രക്ഷ സാ ത്യേർഭം പോഷയിഷ്യതി || 4.60 ||

പതിനാ തത്കൃതം സർവം പുത്രരക്ഷണഹേതവേ |
പുത്രസ്യ ധുന്ധുകാരിതി നാമ മാത്രാ പ്രതിഷ്ഠിതം || 4.61 ||

ത്രിമാസേ നിർഗതേ ചാഥ സാ ധേനുഃ സുഷുവ്യേർഭകം |
സർവാംഗസുന്ദരം ദിവ്യം നിർമലം കനകപ്രഭം || 4.62 ||

ദൃഷ്ട്വാ പ്രസന്നോ വിപ്രസ്തു സംസ്കാരാൻ സ്വയമാദധേ |
മത്യാപ്തശ്ചർയം ജനാഃ സർവേ ദിദൃക്ഷാർഥം സമാഗതാഃ || 4.63 ||

ഭാഗ്യോദയോധുനാ ജാത ആത്മദേവസ്യ പശ്യത |
ധേൻവാ ബാലഃ പ്രസൂതസ്തു ദേവരൂപീതി കൗതുകം || 4.64 ||

ന ഇന്താതം തദ്രഹസ്യം തു കേനാപി വിധിയോഗതഃ |
ഗോകർണം തം സുതം ദൃഷ്ട്വാ ഗോകർണം നാമ ചാകരോത് || 4.65 ||

കിയത്കാലേന തൗ ജാതൗ തരുണൗ തനയാവുഭൗ |
ഗോകർണഃ പണ്ഡിതോ ഇന്താനീ ധുന്ധുകാരി മഹാവലഃ || 4.66 ||

സ്നാനശൗചക്രിയാഹീനോ ദുർഭക്ഷീ ക്രോധവർധിതഃ |
ദൃഷ്ട്വരിഗ്രഹകർതാ ച ശവഹസ്തേന ഭോജനം || 4.67 ||

ചൗരഃ സർവജനദ്വേഷീ പരവേശുപ്രദീപകഃ |
ലാലനായാർഭകാന്ധ്യത്വാ സദ്യഃ കൃപേ ന്യപാതയത് || 4.68 ||

ഹിംസകഃ ശസ്ത്രധാരി ച ദീനാന്ധാനാം പ്രപീഡകഃ |
ചാണ്ഡാലാദിരതോ നിത്യം പാശഹസ്തഃ ശ്വസംഗതഃ || 4.69 ||

തേന വേശ്യാകുസംഗേന പിത്ര്യം വിത്തം തു നാശിതം |
ഏകദാ പിതരൗ താഡ്യ പാത്രാണി സ്വയമാഹരത് || 4.70 ||

തത്പിതാ കൃപണഃ പ്രോച്ചൈർധനഹീനോ രുരോദ ഹ |
വന്ധ്യത്വം തു സമീചീനം കുപുത്രോ ദുഃഖദായകഃ || 4.71 ||

ക്വ തിഷ്ഠാമി ക്വ ഗച്ഛാമി കോ മേ ദുഃഖം വ്യപോഹയേത് |
പ്രാണാംസ്ത്യജാമി ദുഃഖേന ഹാ കഷ്ടം മമ സംസ്ഥിതം || 4.72 ||

തദാനിം തു സമാഗത്യ ഗോകർണോ ഇന്താനസംയുതഃ |
ബോധയാമാസ ജനകം വൈരാഗ്യം പരിദർശയൻ || 4.73 ||

അസാരഃ ഖലു സംസാരോ ദുഃഖരൂപീ വിമോഹകഃ |
സുതഃ കന്യ ധനം കന്യ സ്തേഹവാഞ്ജലത്യേനിശം || 4.74 ||

ന ചേന്ദ്രസ്യ സുഖം കിഞ്ചിന്ന സുഖം ചക്രവർതിനഃ |
സുഖമസ്തി വിരക്തസ്യ മൂനേരേകാന്തജീവിനഃ || 4.75 ||

മുഞ്ചാഇതാനം പ്രജ്യാരുപം മോഹതോ നരകേ ഗതിഃ |
നിപതിഷ്യതി ദേഹോഽയം സർവം തൃക്ത്യാ വനം വ്രജ || 4.76 ||

തദ്യാക്യം തു സമാകർണ്യ ഗന്തുകാമഃ പിതാബ്രവീത് |
കിം കർതവ്യം വനേ താത തത്ത്വം വദ സവിസ്തരം || 4.77 ||

അന്ധകുപേ സ്നേഹപാശേ ബദ്ധഃ പംഗുരഹം ശഠഃ |
കർമണാ പതിതോ നൂനം മാമുദ്ധര ദയാനിയേ || 4.78 ||

ഗോകർണ ഉവാച
ദേഹേഽസ്ഥിമാംസരുധിര്യേഭിമതിം തൃജ ത്വം
ജായാസുതാദിഷു സദാ മമതാം വിമുഞ്ച |
പശ്യാനിശം ജഗദിദം ക്ഷണഭംഗനിഷും
വൈരാഗ്യരാഗരസികോ ഭവ ഭക്തിനിഷുഃ || 4.79 ||

ധർമം ഭജസ്യ സതതം തൃജ ലോകധർമാൻ
സേവസ്യ സാധുപുരുഷാഞ്ജഹി കാമത്യച്ഛാമ |
അന്യസ്യ ദോഷഗുണചിന്തനമാശു മൂക്ത്യാ
സേവാകഥാരസമഹോ നിതരാം പിബ ത്വം || 4.80 ||

ഏവം സുതോക്തിവശതോഽപി ഗൃഹം വിഹായ
യാതോ വനം സ്ഥിരമതിർഗതഷഷ്ടിവർഷഃ |
യുക്തോ ഹരേരനുദിനം പരിചർയയാസൗ
ശ്രീകൃഷ്ണമാപ നിയതം ദശമസ്യ പാഠാത് || 4.81 ||

|| ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
വിപ്രമോക്ഷോ നാമ ചതുർഥോധ്യായഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം

॥ പഞ്ചമോദ്യായഃ ॥

സൂത ഉവാച

പിതർയുപരതേ തേന ജനനീ താഡിതാ ഭൃശം |

ക്വ വിത്തം തിഷ്ഠതി ബ്രൂഹി ഹനിഷ്യേ ലത്തയാ ന ചേത് ||5.1 ||

ഇതി തദ്യാക്യസന്ത്രാസാജ്ജനന്യാ പുത്രദുഃഖതഃ |

കുപേ പാതഃ കൃതോ രാത്രൗ തേന സാ നിധനം ഗതാ ||5.2 ||

ഗോകർണസ്തീർഥയാത്രാർഥം നിർഗതോ യോഗസംസ്ഥിതഃ |

ന ദുഃഖം ന സുഖം തസ്യ ന വൈരീ നാപി ബാന്ധവഃ ||5.3 ||

ധുന്ധുകാരി ഗൃഹ്വേതിഷ്ഠത്പഞ്ചപഞ്ചയവധുവൃതഃ |

അത്യുഗ്രകർമകർതാ ച തത്പോഷണവിമുഢധീഃ ||5.4 ||

ഏകദാ കുലടാസ്താസ്തു ഭൂഷണാന്യഭിലിപ്തവഃ |

തദർഥം നിർഗതോ ഗേഹാത്കാമാന്യോ മൃത്യുമസ്തുരൻ ||5.5 ||

യതസ്തതശ്ച സംഹൃത്യ വിത്തം വേശ്ശ പുനർഗതഃ |

താദ്ഭ്യായച്ഛത്സുവസ്ത്രാണി ഭൂഷണാനി കിയന്തി ച ||5.6 ||

ബഹുവിത്തചയം ദൃഷ്ട്വാ രാത്രൗ നാർയോ വ്യചാരയൻ |

ചൗർയം കരോത്യസൗ നിത്യമതോ രാജാ ഗ്രഹീഷ്യതി ||5.7 ||

വിത്തം ഹൃത്യാ പുനശ്ചൈനം മാരയിഷ്യതി നിശ്ചിതം |
അതോർഥഗുപ്തയേ ഗുഢമസ്മാദിഃ കിം ന ഹൻയതേ ||5.8 ||

നിഹത്യേനം ഗൃഹീത്വാർഥം യാസ്യാമോ യത്ര കുത്രചിത് |
ഇതി താ നിശ്ചയം കൃത്യാ സുപ്തം സംബദ്ധ്യ രശ്മിഭിഃ ||5.9 ||

പാശം കംഠേ നിധായാസ്യ തൻമൃത്യുമുപചക്രമുഃ |
ത്വരിതം ന മമാരാസൗ ചിന്തായുക്താസ്സദാഭവൻ ||5.10 ||

തപ്താംഗാരസമുഹാംശ്ച തൻമുഖേ ഹി വിചിക്ഷിപുഃ |
അഗ്നിജ്വാലാതിദുഃഖേന വ്യാകുലോ നിധനം ഗതഃ ||5.11 ||

തം ദേഹം മുമുചുർഗർഭതേ പ്രായഃ സാഹസികാഃ സ്ത്രീയഃ |
ന ഇണാതം തദ്രഹസ്യം തു കേനാപീദം തമൈവ ച ||5.12 ||

ലോകൈഃ പുഷ്പാ വദന്തി സു ദൂരം യാതഃ പ്രിയോ ഹി നഃ |
ആഗമിഷ്യതി വർഷ്യേസ്മിൻ വിത്തലോഭവികർഷിതഃ ||5.13 ||

സ്ത്രീണാം നൈവ തു വിശ്വാസം ദുഷ്ടാനാം കാരയേദ്ബുധഃ |
വിശ്വാസേ യഃ സ്ഥിതോ മുഢഃ സ ദുഃഖൈഃ പരിഭൂയതേ ||5.14 ||

സുധാമയം വചോ യാസാം കാമിനാം രസവർധനം |
ഹൃദയം ക്ഷുരധാരാഭം പ്രിയഃ കോ നാമ യോഷിതാം ||5.15 ||

സംഹൃത്യ വിത്തം താ യാതാഃ കുലടാ ബഹുഭർതൃകാഃ |
ധുന്ധുകാരി ബഭൂവഥ മഹാൻ പ്രേതഃ കുക്രമതഃ ||5.16 ||

വാത്യാരുപധരോ നിത്യം ധാവന്ദശദിശ്ശ്യാന്തരം |
ശീതാതപപരിക്ലിഷ്ടോ നിരാഹാരഃ പിപാസിതഃ ||5.17 ||

ന ലേഭേ ശരണം ക്വാപി ഹാ ദൈവേതി മുഹൂർവദൻ |
കിയത്കാലേന ഗോകർണോ മൃതം ലോകാദബുധ്യത ||5.18 ||

അനാഥം തം വിദിത്യൈവ ഗയാശ്രാദ്ധമചീകരത് |
യസ്മിംസ്തീർഥേ തു സംയാതി തത്ര ശ്രാദ്ധമവർതയത് || 5.19 ||

ഏവം ഭദൻ സ ഗോകർണഃ സ്വപുരം സമുപേയിവാൻ |
രാത്രൗ ഗൃഹാംഗണേ സ്വപ്സമാഗതോല്പക്ഷിതഃ പരൈഃ || 5.20 ||

തത്ര സുപ്തം സ വിജ്ഞായ യുന്ധുകാരി സ്വബാധവം |
നിശീഥേ ദർശയാമാസ മഹാരൗദ്രതരം വപുഃ || 5.21 ||

സക്യൻമേഷഃ സക്യദ്ധസ്തീ സക്യച്ച മഹിഷോദ്ഭവത് |
സക്യദിന്ദ്രഃ സക്യച്ചാഗ്നിഃ പുനശ്ച പുരുഷോദ്ഭവത് || 5.22 ||

വൈപരീത്യമിദം ദൃഷ്ട്വാ ഗോകർണോ ധൈര്യസംയുതഃ |
അയം ദുർഗതികഃ കോപി നിശ്ചിത്യാഥ തമബ്രവീത് || 5.23 ||

ഗോകർണ ഉവാച
കസ്ത്വമുഗ്രതരോ രാത്രൗ കുതോ യാതോ ദശാമിമാം |
കിം വാ പ്രേതഃ പിശാചോ വാ രാക്ഷസോസ്തിതി ശംസ നഃ || 5.24 ||

സുത ഉവാച
ഏവം പൃഷ്ടസ്ത്വദാ തേന രുരോദോച്ചൈഃ പുനഃ പുനഃ |
അശക്തോ വചനോച്ചാരേ സംജ്ഞാമാത്രം ചകാര ഹ || 5.25 ||

തതോജ്ജ്വലൗ ജലം കൃത്വാ ഗോകർണസ്തമുദൈരയത് |
തസേകഹതപാപോസൗ പ്രവക്തുമുപചക്രമേ || 5.26 ||

പ്രേത ഉവാച
അഹം ഭാതാ ത്വദിയോസ്തി യുന്ധുകാരിതി നാമതഃ |
സ്വകീയേനൈവ ദോഷേണ ബ്രഹ്മത്വം നാശിതം മയാ || 5.27 ||

കർമണോ നാസ്തി സംഖ്യാ മേ മഹാജ്ഞാനേ വിവർതിനഃ |
ലോകാനാം ഹിംസകഃ സോഽഹം സ്ത്രീഭിർഭുഃഖേന മാരിതഃ || 5.28 ||

അതഃ പ്രേതത്വമാപന്നോ ദുർഭശാം ച വഹാമൃഹം |
വാതാഹാരേണ ജീവാമി ദൈവാധീനഫലോദയാത് || 5.29 ||

അഹോ ബന്ധോ കൃപാസിന്ധോ ഭ്രാതർമാമാശു മോചയ |
ഗോകർണോ വചനം ശ്രുത്വാ തസ്മൈ വാക്യമമാബ്രവീത് || 5.30 ||

ഗോകർണ ഉവാച
ത്വദർമം തു ഗയാപിണ്ഡോ മയാ ദത്തോ വിധാനതഃ |
തത്കഥം നൈവ മുക്തോഽസി മമാശ്ചർയമിദം മഹത് || 5.31 ||

ഗയാശ്രാദ്ധാന മുക്തിശ്ചേദുപായോ നാപരസ്ത്വിഹ |
കിം വിധേയം മയാ പ്രേത തത്ത്വം വദ സവിസ്തരം || 5.32 ||

പ്രേത ഉവാച
ഗയാശ്രാദ്ധശതേനാപി മുക്തിർമേ ന ഭവിഷ്യതി |
ഉപായമപരം കഞ്ചിത്ത്വം വിചാരയ സാമ്പ്രതം || 5.33 ||

ഇതി തദ്വക്യാകർണ്യ ഗോകർണോ വിസ്മയം ഗതഃ |
ശതശ്രാദ്ധൈർന മുക്തിശ്ചേദസാധ്യം മോചനം തവ || 5.34 ||

ഇദാനീം തു നിജം സ്ഥാനമാതിഷ്ട പ്രേത നിർഭയഃ |
ത്വൻമുക്തിസാധകം കിഞ്ചിദാചരിഷ്യേ വിചാർയ ച || 5.35 ||

ധുന്ധുകാരി നിജസ്ഥാനം തേനാദിഷ്ടസ്തതോ ഗതഃ |
ഗോകർണശ്ചിന്തയാമാസ താം രാത്രിം ന തദധൃഗാത് || 5.36 ||

പ്രാതസ്തമാഗതം ദൃഷ്ട്വാ ലോകാഃ പ്രീത്യാ സമാഗതാഃ |
തത്സർവം കഥിതം തേന യജ്ജാതം ച യഥാ നിശി || 5.37 ||

വിദ്വാംസോ യോഗനിഷ്ഠാശ്ച ഇത്താനിനോ ബ്രഹ്മവാദിനഃ |
തൻമുക്തിം നൈവ ത്യേപശ്യൻ പശ്യന്തഃ ശാസ്ത്രസഞ്ചയാൻ || 5.38 ||

തതഃ സർവൈഃ സൂര്യവാക്യം തൻമുക്തൗ സ്ഥാപിതം പരം |
ഗോകർണഃ സ്തംഭനം ചക്രേ സൂര്യവേഗസ്യ വൈ തദാ || 5.39 ||

തുദ്യം നമോ ജഗത്സാക്ഷിൻ ബ്രൂഹി മേ മുക്തിഹേതുക്തം |
തച്ഛുത്യാ ദൂരതഃ സൂര്യഃ സ്തുടമിത്യദ്യദാഷത || 5.40 ||

ശ്രീമദ്ഭാഗവതാൻമുക്തിഃ സപ്താഹം വാചനം കുരു |
ഇതി സൂര്യവചഃ സർവൈർധർമരൂപം തു വിശ്രുതം || 5.41 ||

സർവ്വേബ്രൂവൻ പ്രയത്നേന കർതവ്യം സുകരം ത്വിദം |
ഗോകർണോ നിശ്ചയം കൃത്യാ വാചനാർമം പ്രവർതിതഃ || 5.42 ||

തത്ര സംശ്രവണാർഥായ ദേശഗ്രാമാജ്ജനാ യയുഃ |
പംഗ്യന്ധവൃദ്ധമന്ദാശ്ച ത്യേപി പാപക്ഷയായ വൈ || 5.43 ||

സമാജസ്തു മഹാജ്ഞാതോ ദേവവിന്യയകാരകഃ |
യദൈവാസനമാസ്ഥായ ഗോകർണോക്തമയത്കഥാം || 5.44 ||

സ പ്രേതോപി തദാപ്ത്യാതഃ സ്ഥാനം പശ്യന്നിതസ്തതഃ |
സപ്തഗ്രന്ഥിയുതം തത്രാപശ്യത്കീചകമുച്ഛിതം || 5.45 ||

തൻമുലച്ഛിദ്രമാവിശ്യ ശ്രവണാർമം സ്ഥിതോ ഹൃസൗ |
വാതരൂപീ സ്ഥിതിം കർതുമശക്തോ വംശമാവിശത് || 5.46 ||

വൈഷ്ണവം ബ്രാഹ്മണം മുഖ്യം ശ്രോതാരം പരികൽപ്യ സഃ |
പ്രഥമസ്തന്ധതഃ സ്പഷ്ടമാഖ്യാനം ധേനുജ്ഞോക്തരോത് || 5.47 ||

ദിനാന്തേ രക്ഷിതാ ഗാമാ തദാ ചിത്രം ബഭൂവ ഹ |
വംശൈകഗ്രന്ഥിദേദോദ്യദുത്സശബ്ദം പശ്യതാം സതാം || 5.48 ||

ദ്വിതീയ്യേഹ്നി തമാ സായം ദ്വിതീയഗ്രന്ഥിഭേദനം |
ത്യതീയ്യേഹ്നി തമാ സായം തൃതീയഗ്രന്ഥിഭേദനം || 5.49 ||

ഏവം സപ്തദിനൈശ്ചൈവ സപ്തഗ്രന്ഥിവിഭേദനം |
കൃത്യാ സ ദ്വാദശസ്കന്ധശ്രവണാത്പ്രേതതാം ജഹൗ || 5.50 ||

ദിവ്യരൂപധരോ ജാതസ്തുലസീദാമമണ്ഡിതഃ |
പീതവാസാ ഘനശ്യാമോ മുകുടീ കുണ്ഡലാൻവിതഃ || 5.51 ||

നനാമ ഭ്രാതരം സദ്യോ ഗോകർണമിതി ചാബ്രവീത് |
ത്യയാഹം മോചിതോ ബന്ധോ കൃപയാ പ്രേതകശ്ചലാത് || 5.52 ||

ധന്യാ ഭാഗവതീ വാർതാ പ്രേതപീഡാവിനാശിനീ |
സപ്താഹോഽപി തമാ ധന്യഃ കൃഷ്ണലോകഫലപ്രദഃ || 5.53 ||

കമ്പന്തേ സർവപാപാനി സപ്താഹശ്രവണേ സ്ഥിതേ |
അസ്താകം പ്രലയം സദ്യഃ കഥാ ചേയം കരിഷ്യതി || 5.54 ||

ആർദ്രം ശുഷ്കം ലഘു സ്ഥൂലം വാങ്മനഃകർമഭിഃ കൃതം |
ശ്രവണം വിദഹേത്പാപം പാവകഃ സമീധോ യഥാ || 5.55 ||

അസ്തിൻ വൈ ഭാരതേ വർഷേ സൂരിഭിർഭേവസംസദി |
അകമാശ്രാവിണാം പുംസാം നിഷ്ഠലം ജൻമ കീർത്തിതം || 5.56 ||

കിം മോഹതോ രക്ഷിതേന സുപുഷ്പേന ബലീയസാ |
അധ്രുവേണ ശരീരേണ ശുകശാസ്ത്രകഥാം വിനാ || 5.57 ||

അസ്ഥിസ്തംഭം സ്തായുബദ്ധം മാംസശോണിതലേപിതം |
ചർമാവനദ്ധം ദുർഗന്ധം പാത്രം മൂത്രപുരീഷയോഃ || 5.58 ||

ജരാശോകവിപാകാർതം രോഗമന്ദിരമാതുരം |
ദുഷ്കൂരം ദുർധരം ദുഷ്ടം സദോഷം ക്ഷണഭംഗുരം || 5.59 ||

കൃമിവിഡ്ഭസ്മസംജ്ഞാന്തം ശരീരമിതി വർണിതം |
അസ്ഥിരേണ സ്ഥിരം കർമ കൃത്യോയം സാധയേന ഹി || 5.60 ||

യത്പ്രാതഃ സംസ്കൃതം ചാനനം സായം തച്ച വിനശ്യതി |
തദീയരസസമ്പുഷ്ടേ കായേ കാ നാമ നിത്യതാ || 5.61 ||

സപ്താഹശ്രവണാൽലോകേ പ്രാപ്യതേ നികടേ ഹരിഃ |
അതോ ദോഷനിവൃത്ത്യർഥമേതദേവ ഹി സാധനം || 5.62 ||

ബുദ്ബുദാ ഇവ തോയേഷു മശകാ ഇവ ജന്തുഷു |
ജായന്തേ മരണായൈവ കമാശ്രവണവർജ്ജിതാഃ || 5.63 ||

ജഡസ്യ ശുഷ്കവംശസ്യ യത്ര ഗ്രന്ഥിവിഭേദനം |
ചിത്രം കിമു തദാ ചിത്തഗ്രന്ഥിഭേദഃ കമാശ്രവാത് || 5.64 ||

ഭിദ്യതേ ഹൃദയഗ്രന്ഥിശ്ചരിദ്യന്തേ സർവസംശയാഃ |
ക്ഷീയന്തേ ചാസ്യ കർമാണി സപ്താഹശ്രവണേ കൃതേ || 5.65 ||

സംസാരകർമ്മമാലേപപ്രക്ഷാലനപടീയസി |
കമാതീർഥേ സ്ഥിതേ ചിന്തേ മൂക്തിരേവ ബുധൈഃ സ്മൃതാ || 5.66 ||

ഏവം ബ്രൂവതി വൈ തസ്മിൻ വിമാനമാഗമന്തദാ |
വൈകുന്ദവാസിഭിർയുക്തം പ്രസ്തുരദ്രിപ്തിമണ്ഡലം || 5.67 ||

സർവേഷാം പശ്യതാം ഭേജേ വിമാനം ധുന്ധുലീസുതഃ |
വിമാനേ വൈഷ്ണവാൻ വീക്ഷ്യ ഗോകർണോ വാക്യമബ്രവീത് || 5.68 ||

ഗോകർണ ഉവാച
അത്രൈവ ബഹവഃ സന്തി ശ്രോതാരോ മമ നിർമലാഃ |

ആനീതാനി വിമാനാനി ന തേഷാം യുഗപത്കൃതഃ || 5.69 ||

ശ്രവണം സമഭാഗേന സർവേഷാമിഹ ദൃശ്യതേ |
ഫലഭേദഃ കൃതോ ജാതഃ പ്രബ്രൂവന്തു ഹരിപ്രിയാഃ || 5.70 ||

ഹരിദാസാ ഊചുഃ
ശ്രവണസ്യ വിഭേദേന ഫലഭേദോത്ത്ര സംസ്ഥിതഃ |
ശ്രവണം തു കൃതം സർവൈർന തഥാ മനനം കൃതം |
ഫലഭേദസ്തതോ ജാതോ ഭജനാദപി മാനദ || 5.71 ||

സപ്തരാത്രമുപോഷ്ഠ്യവ പ്രേതേന ശ്രവണം കൃതം |
മനനാദി തഥാ തേന സ്ഥിരചിത്തേ കൃതം ഭൃശം || 5.72 ||

അദ്വയം ച ഹതം ഇത്യാനം പ്രമാദേന ഹതം ശ്രുതം |
സന്ദിഗ്ദ്ധോ ഹി ഹതോ മന്ത്രോ വ്യഗ്രചിത്തോ ഹതോ ജപഃ || 5.73 ||

അവൈഷ്ണവോ ഹതോ ദേശോ ഹതം ശ്രാദ്ധമപാത്രകം |
ഹതമശ്രോത്രിയേ ദാനമനാചാരം ഹതം കുലം || 5.74 ||

വിശ്വാനോ ഗുരുവാക്യേഷു സ്വസ്തിൻ ദീനത്യഭാവനാ |
മനോദോഷജയശ്ചൈവ കഥായാം നിശ്ചലാ മതിഃ || 5.75 ||

ഏവമാദി കൃതം ചേത്യാത്തദാ വൈ ശ്രവണേ ഫലം |
പുനഃ ശ്രവാനേ സർവേഷാം വൈകുന്ദോ വസതിർധ്രുവം || 5.76 ||

ഗോകർണ തവ ഗോവിന്ദോ ഗോലോകം ദാസ്യതി സ്വയം |
ഏവമുക്ത്യാ യയുഃ സർവേ വൈകുന്ദം ഹരികീർത്തനാഃ || 5.77 ||

ശ്രാവണേ മാസി ഗോകർണഃ കഥാമുചേ തഥാ പുനഃ |
സപ്തരാത്രവതീം ഭൂയഃ ശ്രവണം തൈഃ കൃതം പുനഃ || 5.78 ||

കഥാസമാപ്തൗ യജ്ജാതം ശ്രൂയതാം തച്ച നാരദ || 5.79 ||

വിമാനൈഃ സഹ ഭക്തൈശ്ച ഹരിരാവിർബഭൂവ ഹ |
ജയശബ്ദോ നമഃശബ്ദോസ്തുത്രാസൻ ബഹവസ്തുഭാ ||5.80 ||

പാഞ്ചജന്യധ്വനിം ചക്രേ ഹർഷാന്തത്ര സ്വയം ഹരിഃ |
ഗോകർണം തു സമാലിംഗ്യാകരോത്സ്യസദ്യശം ഹരിഃ ||5.81 ||

ശ്രോത്വനന്യാൻ ഘനശ്യാമാൻ പീതകൗശേയവാസസഃ |
കിരീടിനഃ കുണ്ഡലിനസ്തുമാ ചക്രേ ഹരിഃ ക്ഷണാത് ||5.82 ||

തദ്ഗ്രാമേ യേ സ്ഥിതാ ജീവാ ആശ്യാചാണയാലജ്ഞായഃ |
വിമാനേ സ്ഥാപിതാസ്സേപി ഗോകർണകൃപയാ തദാ ||5.83 ||

പ്രേഷിതാ ഹരിലോകേ തേ യത്ര ഗച്ഛന്തി യോഗിനഃ |
ഗോകർണേന സ ഗോപാലോ ഗോലോകം ഗോപവൽലഭം |
കമാശ്രവണതഃ പ്രീതോ നിർയയൗ ഭക്തവത്സലഃ ||5.84 ||

അയോദ്യാവാസിനഃ പൂർവം യഥാ രാമേണ സംഗതാഃ |
തഥാ കൃഷ്ണേന തേ നീതാ ഗോലോകം യോഗിദുർലഭം ||5.85 ||

യത്ര സൂർയസ്യ സോമസ്യ സിദ്ധാനാം ന ഗതിഃ കദാ |
തം ലോകം ഹി ഗതാസ്തേ തു ശ്രീമദ്ഭാഗവതശ്രവാത് ||5.86 ||

ബ്രൂമോത്ത്ര തേ കിം ഫലവൃന്ദമുജ്ജ്വലം
സപ്താഹയജ്ഞേന കമാസു സഞ്ചിതം |
കർണേന ഗോകർണകമാക്ഷരോ യൈഃ
പീതശ്ച തേ ഗർഭഗതാ ന ഭൂയഃ ||5.87 ||

വാതാംബുപർണാശനദേഹശോഷണൈ -
സ്തുപോഭിരുഗ്രൈശ്ചിരകാലസഞ്ചിതൈഃ |
യോഗൈശ്ച സംയാന്തി ന താം ഗതിം വൈ
സപ്താഹഗാമാശ്രവണേന യാന്തി യാം ||5.88 ||

ഇതിഹാസമിമം പുണ്യം ശാഖ്യാൽയോപി മൂനീശ്വരഃ |
പഠതേ ചിത്രകൂടന്ഥോ ബ്രഹ്മാനന്ദപരിപ്ലുതഃ ||5.89 ||

ആഖ്യാനമേതത്പരമം പവിത്രം
ശ്രുതം സകൃദ്ഭവ്യാ വിദഹേദഘൃഷം |
ശ്രാദ്ധേ പ്രയുക്തം പിതൃത്യുക്തിമാവഹേ -
ന്നിത്യം സുപാഠാദപുനർഭവം ച ||5.90 ||

|| ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
ഗോകർണമോക്ഷവർണനം നാമ പഞ്ചമോദ്യായഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം
|| ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ ||

കുമാരാ ഊചുഃ
അഥ തേ സമ്പ്രവക്ഷ്യാമഃ സപ്താഹശ്രവണേ വിധിം |
സഹായൈർവസുഭിശ്ചൈവ പ്രായഃ സാധ്യോ വിധിഃ സ്മൃതഃ || 6.1 ||

ദൈവജ്ഞം തു സമാഹൂയ മുഹൂർത്തം പൃച്ഛ്യ യത്തതഃ |
വിവാഹേ യാദ്യശം വിത്തം താദ്യശം പരികൽപയേത് || 6.2 ||

നദസ്യ ആശ്രിനോർജ്ജു ച മാർഗശീർഷഃ ശുചിർനദാഃ |
ഏതേ മാസാഃ കഥാരംഭേ ശ്രോത്യുണാം മോക്ഷസുചകാഃ || 6.3 ||

മാസാനാം വിപ്ര ഹേയാനി താനി ത്യാജ്യാനി സർവമാ |
സഹായാശ്ചേതരേ തത്ര കർതവ്യാഃ സോദ്യമാശ്ച യേ || 6.4 ||

ദേശേ ദേശേ തഥാ സേയം വാർതാ പ്രേഷ്യാ പ്രയത്തതഃ |
ഭവിഷ്യതി കഥാ ചാത്ര ആഗന്തവ്യം കുടുംബിഭിഃ || 6.5 ||

ദൂരേ ഹരികഥാഃ കേചിദൂരേ ചാച്യുതകീർതനാഃ |
സ്ത്രീയഃ ശൂദ്രാദയോ യേ ച തേഷാം ബോധോ യതോ ഭവേത് || 6.6 ||

ദേശേ ദേശേ വിരക്താ യേ വൈഷ്ണവാഃ കീർതനോത്സുകാഃ |
തേഷ്ചൈവ പത്രം പ്രേഷ്യം ച തൽലേഖനമിതീരിതം || 6.7 ||

സതാം സമാജോ ഭവിതാ സപ്തരാത്രം സുദുർലഭഃ |
അപൂർവരസരൂപൈവ കഥാ ചാത്ര ഭവിഷ്യതി || 6.8 ||

ശ്രീഭാഗവതപീയൂഷപാനായ രസലമ്പടാഃ |
ഭവന്തശ്ച തഥാ ശീഘ്രമായാത പ്രേമതത്പരാഃ || 6.9 ||

നാവകാശഃ കദാചിച്ചേദ്ദിനമാത്രം തഥാപി തു |
സർവമാജ്ജിഗമനം കാർയം ക്ഷണോത്രൈവ സുദുർലഭഃ || 6.10 ||

ഏവമാകാരണം തേഷാം കർതവ്യം വിനയേന ച |
ആഗന്തുകാനാം സർവേഷാം വാസസ്ഥാനാനി കൽപയേത് || 6.11 ||

തീർഥേ വാപി വനേ വാപി ഗൃഹേ വാ ശ്രവണം മതം |
വിശാലാ വസുധാ യത്ര കർതവ്യം തത്കഥാസ്ഥലം || 6.12 ||

ശോധനം മാർജ്ജനം ഭൂമേർലേപനം ധാതുമണ്ഡനം |
ഗൃഹോപസ്കരമുദ്ധൃത്യ ഗൃഹകോണേ നിവേശയേത് || 6.13 ||

അർവാക്പഞ്ചാഹതോ യത്താദാസ്തീർണാനി പ്രമേലയേത് |
കർതവ്യോ മണ്ഡപഃ പ്രോച്ചൈഃ കദലീഖണ്ഡമണ്ഡിതഃ || 6.14 ||

ഫലപുഷ്പദലൈർവിഷ്വഗ്വിതാനേന വിരാജിതഃ |
ചതുർദിക്ഷു ധ്വജാരോപോ ബഹുസമ്പദ്വിരാജിതഃ || 6.15 ||

ഊർധ്വം സപ്തൈവ ലോകാശ്ച കൽപനീയാഃ സവിസ്തരം |
തേഷു വിപ്രാ വിരക്താശ്ച സ്ഥാപനീയാഃ പ്രബോധ്യ ച || 6.16 ||

പൂർവം തേഷാമാസനാനി കർതവ്യാനി യഥോത്തരം |
വക്തുശ്ചാപി തദാ ദിവ്യമാസനം പരികൽപയേത് || 6.17 ||

ഉദങ്മുഖോ ഭവേദ്വക്താ ശ്രോതാ വൈ പ്രാങ്മുഖസ്തദാ |
പ്രാങ്മുഖശ്ചേദ്ഭവേദ്വക്താ ശ്രോതാ ചോദങ്മുഖസ്തദാ || 6.18 ||

അഥവാ പൂർവദിഗ്ജ്ഞായാ പൂജ്യപൂജകമധ്യതഃ |
ശ്രോത്യുണാമാഗമേ പ്രോക്താ ദേശകാലാദികോവിദൈഃ || 6.19 ||

വീരക്തോ വൈഷ്ണവോ വിപ്രോ വേദശാസ്ത്രവിശുദ്ധികൃത് |
ദൃഷ്ടാന്തകുശലോ ധീരോ വക്താ കാർയ്യോതിനിഃസ്സുഹഃ || 6.20 ||

അനേകധർമവിഭ്രാന്താഃ സ്രൈസ്തേണാഃ പാഖണ്ഡവാദിനഃ |
ശുകശാസ്ത്രകമോച്ചാരേ ത്യാജ്യാസ്തേ യദി പണ്ഡിതാഃ || 6.21 ||

വക്തൃഃ പാർശ്വേ സഹായാർഥമന്യഃ സ്ഥാപ്യസ്തഥാവിധഃ |
പണ്ഡിതഃ സംശയച്ഛേത്താ ലോകബോധനതത്പരഃ || 6.22 ||

വക്ത്രാ ക്ഷൗരം പ്രകർതവ്യം ദിനാദർവാഗ്രതാപ്ലയേ |
അരുണോദയ്യേസൗ നിർവർത്യ ശൗചം സ്നാനം സമാചരേത് || 6.23 ||

നിത്യം സക്ഷേഷപതഃ കൃത്യാ സന്ധ്യാഭ്യം സ്വം പ്രയത്തതഃ |
കഥാവിപ്ലവിഘാതായ ഗണനാഥം പ്രപൂജയേത് || 6.24 ||

പിതൃൻ സന്തർപ്യ ശുദ്ധ്യർഥം പ്രായശ്ചിത്തം സമാചരേത് |
മണ്ഡലം ച പ്രകർതവ്യം തത്ര സ്ഥാപ്യോ ഹരിസ്തഥാ || 6.25 ||

കൃഷ്ണമുദ്രിശ്യ മന്ത്രേണ ചരേത്പൂജാവിധിം ക്രമാത് |
പ്രദക്ഷിണനമസ്കാരാൻ പൂജാന്തേ സ്തുതിമാചരേത് || 6.26 ||

സംസാരസാഗരേ മഗ്നം ദീനം മാം കരുണാനിധേ |
കർമമോഹഗൃഹീതാംഗം മാമുദ്ധര ഭവാർണവാത് || 6.27 ||

ശ്രീമദ്ഭാഗവതസ്യാപി തതഃ പൂജാ പ്രയത്തതഃ |
കർതവ്യാ വിധിനാ പ്രീത്യാ ധൂപദീപസമൻവിതാ || 6.28 ||

തതസ്തു ശ്രീഫലം ധൃത്യാ നമസ്കാരം സമാചരേത് |
സ്തുതിഃ പ്രസന്നചിത്തേന കർതവ്യാ കേവലം തദാ || 6.29 ||

ശ്രീമദ്ഭാഗവതാവ്യോയം പ്രത്യക്ഷഃ കൃഷ്ണ ഏവ ഹി |
സ്വീകൃത്യോസി മയാ നാമ മുകൃത്യർഥം ഭവസാഗരേ || 6.30 ||

മനോരഥോ മദീയോയം സഫലഃ സർവമാ ത്വയാ |
നിർവിഘ്നൈവ കർതവ്യോ ദാസോഹം തവ കേശവ || 6.31 ||

ഏവം ദീനവചഃ പ്രോച്യ വക്താരം ചാമ പുജയേത് |
സംഭൃഷ്യ വസ്രുഭൃഷാദിഃ പുജാന്തേ തം ച സംസ്തുവേത് || 6.32 ||

ശുകരൂപ പ്രബോധജ്ഞ സർവശാസ്ത്രവിശാരദ |
ഏതത്കഥാപ്രകാശേന മദജ്ഞാനം വിനാശയ || 6.33 ||

തദഗ്രേ നിയമഃ പശ്ചാത്കർതവ്യഃ ശ്രേയസേ മൂദാ |
സപ്തരാത്രം യമാശക്ത്യാ ധാരണീയഃ സ ഏവ ഹി || 6.34 ||

വരണം പഞ്ചവിപ്രാണാം കഥാഭംഗനിവൃത്തയേ |
കർതവ്യം തൈർഹരേർജ്യാപ്യം ദ്വാദശാക്ഷരവിദ്യയാ || 6.35 ||

ബ്രാഹ്മണാൻ വൈഷ്ണവാംശ്യാൻയാംസ്തഥാ കീർതനകാരിണഃ |
നത്യാ സമ്പൂജ്യ ദത്താജ്ഞഃ സ്വയമാസനമാവിശേത് || 6.36 ||

ലോകവിത്തധനാഗാരപുത്രചിന്താം വ്യുദസ്യ ച |
കഥാചിത്തഃ ശുദ്ധമതിഃ സ ലഭേത് ഫലമുത്തമം || 6.37 ||

ആസൂരയോദയമാരദ്യ സാർധത്രിപ്രഹരാനതകം |
വാചനീയാ കഥാ സമ്യഗ്ധീരകംഠം സുധീമതാ || 6.38 ||

കഥാവിരാമഃ കർതവ്യോ മധ്യാഹ്നേ ഘടികാദ്വയം |
തത്കഥാമനു കാർയം വൈ കീർതനം വൈഷ്ണവൈസ്തദാ || 6.39 ||

മലമുത്രജ്യാർഥം ഹി ലഘ്യാഹാരഃ സുഖാവഹഃ |
ഹവിഷ്യാനേന കർതവ്യോ ഹൃദയകവാരം കഥാർഥിനാ || 6.40 ||

ഉപോഷ്യ സപ്തരാത്രം വൈ ശക്തിശ്ചേഷ്ടുണുയാത് തദാ |
ഘൃതപാനം പയഃപാനം കൃത്യാ വൈ ശൃണുയാത് സുഖം ||6.41 ||

ഫലാഹാരേണ വാ ഭാവ്യമേകദുക്തേന വാ പുനഃ |
സുഖസാധ്യം ദവേദ്യത്തു കർതവ്യം ശ്രവണായ തത് ||6.42 ||

ഭോജനം തു വരം മന്ദയേ കമാശ്രവണകാരകം |
നോപവാസോ വരഃ പ്രോക്തഃ കമാവിഘ്നകരോ യദി ||6.43 ||

സപ്താഹവ്രതിനാം പുംസാം നിയമാംശുണു നാരദ |
വിഷ്ണുദീക്ഷാവിഹീനാനാം നാധികാരഃ കമാശ്രവേ ||6.44 ||

ബ്രഹ്മചര്യമധഃസുപ്തിഃ പത്രാവൽയാം ച ഭോജനം |
കമാസമാപ്തൗ ഭുക്തിം ച കുർയാന്നിത്യം കമാവ്രതീ ||6.45 ||

ദ്വിദലം മധു തൈലം ച ഗരിഷ്ഠാനം തമൈവ ച |
ഭാവദുഷ്ടം പര്യുഷിതം ജഹ്യാന്നിത്യം കമാവ്രതീ ||6.46 ||

കാമം ക്രോധം മദം മാനം മത്സരം ലോഭമേവ ച |
ദംഭം മോഹം തമാ ദ്വേഷം ദുരയേഷു കമാവ്രതീ ||6.47 ||

വേദവൈഷ്ണവവിപ്രാണാം ഗുരുഗോവ്രതിനാം തമാ |
സ്ത്രീരാജമഹതാം നിന്ദാം വർജയേദ്യഃ കമാവ്രതീ ||6.48 ||

രജസ്വലാന്ത്യജ്ഞേച്ഛപതിതവ്രാത്യകൈസ്തഥാ |
ദ്വിജദ്വിദ്യേദബാഹൈശ്ച ന വദേദ്യഃ കമാവ്രതീ ||6.49 ||

സത്യം ശൗചം ദയാം മൗനമാർജവം വിനയം തമാ |
ഉദാരമാനസം തദ്വദേവം കുർയാത് കമാവ്രതീ ||6.50 ||

ദരിദ്രശ്ച ക്ഷയി രോഗീ നിർഭാഗ്യഃ പാപകർമ്മവാൻ |
അനപത്യോ മോക്ഷകാമഃ ശൃണുയാച്ച കമാമിമാം ||6.51 ||

അപുഷ്ടാ കാകവന്ധ്യാ ച വന്ധ്യാ യാ ച മൃതാർഭകാ |
സ്രവദ്ഗർഭാ ച യാ നാരി തയാ ശ്രാവ്യാ പ്രയത്തതഃ || 6.52 ||

ഏതേഷു വിധിനാ ശ്രാവേ തദക്ഷയതരം ദവേത് |
അത്യുത്തമാ കഥാ ദിവ്യാ കോടിയജ്ഞാഫലപ്രദാ || 6.53 ||

ഏവം കൃത്യാ വ്രതവിധിമുദ്യാപനമമാചരേത് |
ജൻമാഷ്ടമീവ്രതമിവ കർതവ്യം ഫലകാക്ഷിഭിഃ || 6.54 ||

അകിഞ്ചനേഷു ദക്തേഷു പ്രായോ നോദ്യാപനാഗ്രഹഃ |
ശ്രവണേനൈവ പുതാസ്തേ നിഷ്കാമാ വൈഷ്ണവാ യതഃ || 6.55 ||

ഏവം നഗാഹയജ്ഞേന്യീൻ സമാപ്തേ ശ്രോത്യഭിസ്സദാ |
പുസ്തകസ്യ ച വക്തൃശ്ച പുജാ കാർയാതിഭക്തിതഃ || 6.56 ||

പ്രസാദതുലസീമാലാ ശ്രോത്യഭ്യശ്ചാഥ ദീയതാം |
മൃദംഗതാലലലിതം കർതവ്യം കീർതനം തതഃ || 6.57 ||

ജയശബ്ദം നമഃശബ്ദം ശംഖശബ്ദം ച കാരയേത് |
വിപ്രഭ്യോ യാചകേഭ്യശ്ച വിത്തമന്നം ച ദീയതാം || 6.58 ||

വീരക്തശ്ചേദ്ദവേച്ഛ്യാതാ ഗീതാ വാച്യാ പര്യേഹനി |
ഗൃഹസ്ഥശ്ചേത്തദാ ഹോമഃ കർതവ്യഃ കർമശാന്തയേ || 6.59 ||

പ്രതിശ്ലോകം തു ജുഹുയാദ്വിധിനാ ദശമസ്യ ച |
പായസം മധു സർപിശ്ച തിലാന്നാദികസംയുതം || 6.60 ||

അഥവാ ഹവനം കൂർയാദ്ഗായത്ര്യാ സുസമാഹിതഃ |
തൻമയത്യാത് പുരാണസ്യ പരമസ്യ ച തത്ത്വതഃ || 6.61 ||

ഹോമാശക്തൗ ബുധോ ഹൗമ്യം ദദ്യാത്തത്ഫലസിദ്ധയേ |
നാനാച്ഛിദ്രനിരോധാർഥം ന്യൂനതാധികതാനയോഃ || 6.62 ||

ദോഷയോഃ പ്രശമാർഥം ച പഠേന്നാമസഹസ്രകം |
തേന സ്യാത്സഫലം സർവം നാസ്ത്യസ്യാദധികം യതഃ || 6.63 ||

ദ്വാദശ ബ്രാഹ്മണാൻ പശ്ചാദ്ദോജയേൻമധുപായസൈഃ |
ദദ്യാത്സുവർണം ധേനും ച വ്രതപൂർണത്യഹേതവേ || 6.64 ||

ശക്തൗ പലത്രയമിതം സ്വർണസിംഹം വിധായ ച |
തത്രാസ്യ പുസ്തകം സ്ഥാപ്യം ലിഖിതം ലലിതാക്ഷരം || 6.65 ||

സമ്പൂജ്യാവാഹനാദ്വൈസ്തദുപചാരൈഃ സദക്ഷിണം |
വസ്രൂഭുഷണഗന്ധാദ്വൈഃ പൂജിതായ യതാത്മനേ || 6.66 ||

ആചാർയായ സുധീർഭത്ത്യാ മൂക്തഃ സ്യാദ്ഭവബന്ധനൈഃ |
ഏവം കൃതേ വിധാനേ ച സർവപാപനിവാരണേ || 6.67 ||

ഫലദം സ്യാത്പുരാണം തു ശ്രീമദ്ഭാഗവതം ശുഭം |
ധർമകാമാർഥമോക്ഷാണാം സാധനം സ്യാന്ന സംശയഃ || 6.68 ||

കുമാരാ ഊചുഃ
ഇതി തേ കഥിതം സർവം കിം ഭൂയഃ ശ്രോതുമിച്ഛസി |
ശ്രീമദ്ഭാഗവതേനൈവ ഭൂക്തിമൂക്തി കരേ സ്ഥിതേ || 6.69 ||

സൂത ഉവാച
ഇത്യുക്ത്യാ തേ മഹാത്മാനഃ പ്രോചുർഭാഗവതിം കഥാം |
സർവപാപഹരാം പുൺയാം ഭൂക്തിമൂക്തിപ്രദായിനീം || 6.70 ||

ശൃൺവതാം സർവഭൂതാനാം സപ്താഹം നിയതാത്മനാം |
യഥാവിധി തതോ ദേവം തുഷ്ടുവുഃ പുരുഷോത്തമം || 6.71 ||

തദന്തേ ഇതാനവൈരാഗ്യഭക്തീനാം പുഷ്ടതാ പരാ |
താരുൺയം പരമം ചാഭൂത് സർവഭൂതമനോഹരം || 6.72 ||

നാരദശ്ച കൃതാർഥോദ്ഭൂത് സിദ്ധോ സ്വീയേ മനോരഥേ |
പുലകീകൃതസർവാംഗഃ പരമാനന്ദസംഭൃതഃ || 6.73 ||

ഏവം കഥാം സമാകർണ്യ നാരദോ ഭഗവത്പ്രിയഃ |
പ്രേമഗദ്ഗദയാ വാചാ താനുവാച കൃതാഞ്ജലിഃ || 6.74 ||

നാരദ ഉവാച
ധന്യോസ്ത്വനുഗൃഹീതോസ്തി ഭവദ്ഭിഃ കരുണാപരൈഃ |
അദ്യ മേ ഭഗവാൻ ലബ്ധഃ സർവപാപഹരോ ഹരിഃ || 6.75 ||

ശ്രവണം സർവധർമ്മേഭ്യോ വരം മന്യേ തപോധനാഃ |
വൈകുണ്ഠസ്ഥോ യതഃ കൃഷ്ണഃ ശ്രവണാദ്യസ്യ ലഭ്യതേ || 6.76 ||

സൂത ഉവാച
ഏവം ബ്രൂവതി വൈ തത്ര നാരദേ വൈഷ്ണവോത്തമേ |
പരിഭ്രമൻ സമായാതഃ ശുകോ യോഗേശ്വരസ്തദാ || 6.77 ||

തത്രായയൗ ഷോഡശവാർഷികസ്തദാ
വ്യാസാത്മജോ ഇതാനമഹാബ്ധിചന്ദ്രമാഃ |
കഥാവസാനേ നിജലാഭപൂർണ്ണഃ
പ്രേമ്ണാ പഠൻ ഭാഗവതം ശരണൈഃ ശരണൈഃ || 6.78 ||

ദ്യഷ്ട്വാ സദസ്യാഃ പരമോരുതേജസം
സദ്യഃ സമുത്ഥായ ദദുർമഹാസനം |
പ്രീത്യാ സുരർഷിസ്തമപൂജയത് സുഖം
സ്ഥിതോവദത്സംശൃണുതാമലാം ഗിരം || 6.79 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
നിഗമകൽപതരോർഗലിതം ഫലം
ശുകമുവാദമൃതദ്രവസംയുതം |

പിബത ഭാഗവതം രസമാലയം

മുഹൂരഹോ രസികാ ഭൂവി ഭാവുകാഃ || 6.80 ||

ധർമ്മഃ പ്രോജ്ഞിതകൈതവോത്ത്ര പരമോ നിർമത്സരാണാം സതാം

വേദ്യം വാസ്തുവമത്ര വസ്തു ശിവദം താപത്രയോൻമൂലനം |

ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാമുനികൃതേ കിം വാ പരൈരീശ്വരഃ

സദ്യോ ഹൃദ്യവരുധ്യത്യേത്ര കൃതിഭിഃ

ശുശ്രൂഷുഭിസ്തത്ക്ഷണാത് || 6.81 ||

ശ്രീമദ്ഭാഗവതം പുരാണതിലകം യദ്വൈഷ്ണവാനാം ധനം

യസ്മിൻ പാരമഹംസ്യമേവമലം ഇത്ഥാനം പരം ഗീയതേ |

യത്ര ഇത്ഥാനവിരാഗഭക്തിസഹിതം നൈഷ്ഠർമ്യമാവിഷ്കൃതം

തച്ഛൃണ്വൻ പ്രപഠൻ വിചാരണപരോ ഭക്ത്യാ

വിമുച്യേന്നരഃ || 6.82 ||

സ്വർഗേ സത്യേ ച കൈലാസേ വൈകുണ്ഠേ നാസ്ത്യയം രസഃ |

അതഃ പിബന്തു സദ്ഭാഗ്യാ മാ മാ മൂഞ്ചത കർഹിച്ചിത് || 6.83 ||

സൂത ഉവാച

ഏവം ബ്രുവാനേ സതി ബാദരായണൗ

മധ്യേ സഭായാം ഹരിരാവിരാസീത് |

പ്രഹ്ലാദബൽയുദ്ധവഹാൽഗുനാഭിഭിഃ

വൃതഃ സുരർഷിസ്തമപൂജയച്ച താൻ || 6.84 ||

ദൃഷ്ട്വാ പ്രസന്നം മഹദാസനേ ഹരിം

തേ ചക്രിരേ കീർത്തനമഗ്രതസ്തദാ |

ഭവോ ഭവാനുയാ കമലാസനസ്തു

തത്രാഗമത്കീർത്തനദർശനായ || 6.85 ||

പ്രഹ്ലാദസ്താലയാരീ തരലഗതിതയാ
 ചോദ്ധവഃ കാംസ്യധാരി
 വീണാധാരി സുരർഷിഃ സ്വരകുശലതയാ
 രാഗകർതാർജ്ജുനോഭൂത് |
 ഇന്ദ്രോവാദീൻമൃദംഗം ജയ ജയ സുകരാഃ
 കീർതനേ തേ കുമാരാ
 യത്രാഗ്രേ ഭാവവക്താ സരസരചനയാ
 വ്യാസപുത്രോ ബഭൂവ || 6.86 ||

നനർത മധ്യേ ത്രികമേവ തത്ര
 ഭക്ത്യാദികാനാം നടവത്സുതേജസാം |
 അലൗകികം കീർതനമേതദീക്ഷ്യ
 ഹരിഃ പ്രസന്നോപി വചോബ്രവീത്തത് || 6.87 ||

മത്തോ വരം ഭാവവൃതാദ്യുണുധ്യാം
 പ്രീതഃ കഥാകീർതനതോസ്തി സാമ്പ്രതം |
 ശ്രുത്യേതി തദ്യാക്യമതിപ്രസന്നാഃ
 പ്രേമാർദ്രചിത്താ ഹരിമുചിരേ തേ || 6.88 ||

നഗാഹഗാമാസു ച സർവഭക്തൈ-
 രേദിസ്ത്യയാ ഭാവ്യമിതി പ്രയത്താത് |
 മനോരമോയം പരിപൂരണീയ-
 സ്തഥേതി ചോക്ത്യാന്തരധീയതാച്യുതഃ || 6.89 ||

തതോനമത്തച്ചരണേഷു നാരദ-
 സ്തഥാ ശുകാദീനപി താപസാംശ്ച |
 അഥ പ്രഹൃഷ്ടാഃ പരിനഷ്ടമോഹാഃ
 സർവേ യയുഃ പീതകഥാമൃതാസ്തേ || 6.90 ||

ഭക്തിഃ സുതാഭ്യാം സഹ രക്ഷിതാ സാ
 ശാസ്ത്രേ സ്വകീര്യേപി തദാ ശുകേന |
 അതോ ഹരിർഭാഗവതസ്യ സേവനാ-
 ചിത്തം സമായാതി ഹി വൈഷ്ണവാനാം ||6.91 ||

ദാരിദ്ര്യദുഃഖജ്വരദാഹിതാനാം
 മായാപിശാചീപരിമർദിതാനാം |
 സംസാരസിന്ധൗ പരിപാതിതാനാം
 ക്ഷേമയ വൈ ഭാഗവതം പ്രഗർജ്ജതി ||6.92 ||

ശൗനക ഉവാച
 ശുകേനോക്തം കദാ രാജേണ ഗോകർണേന കദാ പുനഃ |
 സുരർഷയേ കദാ ബ്രാഹ്മൈശ്ചരിന്ധി മേ സംശയം ത്വിമം ||6.93 ||

സുത ഉവാച
 ആകൃഷ്ണനിർഗമാത്രതിംശദ്വർഷാധികഗതേ കലൗ |
 നവമീതോ നഭസ്യേ ച കഥാരംഭം ശുകോക്തരോത് ||6.94 ||

പരീക്ഷിച്ഛവണാന്തേ ച കലൗ വർഷശതദ്വയേ |
 ശുദ്ധേ ശുചൗ നവദ്വ്യാം ച ധേനുജ്ജ്വലകഥയത്കഥാം ||6.95 ||

തസ്മാദപി കലൗ പ്രാപ്തേ ത്രിംശദ്വർഷഗതേ സതി |
 ഊചുരൂർജ്ജേ സിതേ പക്ഷേ നവദ്വ്യാം ബ്രഹ്മണഃ സുതാഃ ||6.96 ||

ഇത്യേതന്തേ സമാഖ്യാതം യത്പൃഷ്ടോഹം ത്വയാനഘ |
 കലൗ ഭാഗവതീ വാർതാ ഭവരോഗവിനാശിനീ ||6.97 ||

കൃഷ്ണപ്രിയം സകലകൽമഷനാശനം ച
 മുക്ത്യേകഹേതുമിഹ ഭക്തിവിലാസകാരി |

സന്തഃ കമാനകമിദം പിബതാദരേണ
ലോകേ ഹി തീർഥപരിശീലനസേവയാ കിം || 6.98 ||

സ്വപുരുഷമപി വീക്ഷ്യ പാശഹസ്തം
വദതി യമഃ കില തസ്യ കർണമൂലേ |
പരിഹര ഭഗവത്കമാസു മത്താൻ
പ്രഭുരഹമന്യനുണാം ന വൈഷ്ണവാനാം || 6.99 ||

അസാരേ സംസാരേ വിഷയവിഷസംഗാകുലധിയഃ
ക്ഷണാർധം ക്ഷേമാർഥം പിബത ശുകഗാമാതുലസുധാം |
കിമർഥം വ്യർഥം ഭോ വ്രജമ കുപമേ കുത്സിതകമേ
പരീക്ഷിത്സാക്ഷീ യച്ഛ്രവണഗതമുക്ത്യുക്തികഥനേ || 6.100 ||

രസപ്രവാഹസംസ്ഥേന ശ്രീശുകേനേരിതാ കമാ |
കംഠേ സംബധ്യതേ യേന സ വൈകുംഠപ്രഭുർഭവേത് || 6.101 ||

ഇതി ച പരമഗുഹ്യം സർവസിദ്ധാന്തസിദ്ധം
സപദി നിഗദിതം തേ ശാസ്ത്രപുഞ്ജം വിലോക്യ |
ജഗതി ശുകകമാതോ നിർമലം നാസ്തി കിഞ്ചിത്
പിബ പരസുഖഹേതോർദ്വാദശസ്തന്ധസാരം || 6.102 ||

ഏതാം യോ നിയതതയാ ശൃണോതി ഭക്ത്യാ
യശ്ചൈനാം കഥയതി ശുദ്ധവൈഷ്ണവാഗ്രേ |
തൗ സമ്യഗ്വിധികരണാത് ഫലം ലഭേതേ
യാമാർത്ഥ്യാന്ന ഹി ഭുവനേ കിമപ്യസാധ്യം || 6.103 ||

|| ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീമദ്ഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ
ശ്രവണവിധികഥനം നാമ ഷഷ്ഠോധ്യായഃ ||